

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DUBORG-SAMFUNDET

1965

Kig ind i Døborgskolens gård - Gutt

DUBORG-SAMFUNDET

1965

Duborg-Samfundets bestyrelse:

Alfred Kronenbitter, formand

Ursula Goldberg

Uwe Beckmann

Aase Michelsen

Gudrun Jensen, f. Witte

Elva Thorup Nielsen

Herlin Jensen

Duborg-Samfundets adresse:

i Danmark:

Gråsten Bank, Box D, Kruså

i Sydslesvig:

Ritterstr. 27, Flensborg

Duborg-Samfundets konti:

Gråsten Bank, Kruså: F 1888

Postgiro (København): 45321

Union-Bank, Flensborg: 4091

Kære Duborgere!

Duborg-Samfundet har i det forløbne år igen afholdt sine traditionelle sammenkomster. Det startede med julemødet 3. juledag, for første gang i flere år på Duborg-Skolen. I festsalen ventede skolens to store juletræer og nogle festligt dækkede borde os. Det blev en vældig hyggelig aften. Svava Olsen læste historier, der var julegodter og lottospil. Husk, at der også i år er julemøde på skolen!! Det næste var årets dimissionsfest den 19. marts 1965. 15 studenter, 14 realister og 19 »andre« forlod »Duborg-Skolen, Sydslesvigs fornemste danske skole«, som Flensborg Avis skriver. Rektor Knud Fanø kunne i sin tale om formiddagen byde velkommen til en del »jubilarer«, præliminarister fra for 40 og 25 år siden. Om aftenen var Duborg-Samfundet så vært for en hyggelig fest med underholdning, sang og tale. Til afslutning dans til moderne rytmer. Nogle af de helt »gamle« mente, der var gymnastikopvisning i drengenes gymnastiksal, men de blev dog hurtig oplyst om, at det var her, der dansedes. Men vi morede os. Desuden vil jeg endnu henvise til skolens 45-års fødselsdag den 15. oktober 1965. Aldrig har jeg set så mange tidligere elever på skolen. Under kaffebordet var der trængsel i pigernes gymnastiksal, og stemningen var høj til over midnat.

Og så vil jeg endnu engang gøre opmærksom på Duborg-Samfundets julefest 3. juledag kl. 20 på Duborg-Skolen. Denne aften afholder vi desuden generalforsamling, så alene derfor bør mange møde op. Der skal vælges bestyrelse og vi skal sammen se at skabe lidt julehygge. — På gensyn 3. juledag.

Glædelig jul og godt nytår!

Alfred Kronenbitter (formand).

Gretes kamp

Den nyere danske Sydslesvig-litteratur, skrevet af Sydslesvigere, er ikke overvældende i antal. I tiden fra 1920 og frem til i dag er der udkommet ca. 30 bøger, heraf knapt halvdelen mellem de 2 verdenskrige. De fleste bøger omhandler historiske, politiske og foreningsmæssige emner, dertil kommer nogle få romaner og et enkelt skuespil. En stor del af de mellem krigen udkomne bøger er i dag ikke særlig kendte og det er faktisk skade, for netop i det nævnte tidsrum bør en del stof bevares, der kan bidrage til forståelse af en snart historisk tid.

Ikke alt, der udkom, blev lige vel modtaget. I det efterfølgende skal jeg forsøge at omtale en af disse bøger, der vel nærmest blev tiet ihjel, måske fordi romanens personer tildels endnu levede og var aktive medarbejdere inden for den danske »hverdag«, flere af dem lever endnu i 1965 iblandt os, og måske fordi romanen gav et stærkere tidsbillede, end man brød sig om.

Redaktør Ernst Christiansen, Flensborg Avis, udgav i 1927 gennem Gyldendals Forlag »Gretes Kamp« – mod dragen med de mange hoveder. Et »virkeligt« eventyr fra vore dage. Ernst Christiansen havde i 1923 udgivet en krigsdagbog – »Du kan, du må og skal«. Derudover foreligger der fra hans hånd flere små pjecer og så selvfølgelig utallige artikler i Flensborg Avis.

En af Danmarks største forfattere, Nobelpris-modtageren Henrik Pontoppidan, satte stor pris på Flensborg Avis og forsynede avisen med mange kroniker, oftest bragt under rubrikken »breve fra landsmænd«. Her bragte Pontoppidan bl. a. en række af sine ungdomserindringer. På grund af det venskab, der udviklede sig mellem Henrik Pontoppidan og Ernst Christiansen, fik Pontoppidan manuskriptet til »Gretes Kamp« at se og skrev et meget rosende brev om manuskriptet med det stærke nærværende tidsbillede og tilskyndede til, at bogen blev udgivet. Og lad det være sagt forlods, det er et smukt dansk sprog, fuldt af malende og blomstrende skildringer og en lyrik, som Ernst Christiansen var en mester i.

Det er tyvernes danske i Flensborg, man oplever i fest- og højtidstunder, i sorg og skuffelser inden for enkelte aktivt engagerede familier, som indenfor de danske flensborgere i helhed.

Vi møder straks i bogen den unge generation efter 1920, Flensborg Ungdomsforening på en sommerudflugt over Isted til Slesvig og Danewirke. Grete, bogens hovedperson, er en livsglad, kvik og slagfærdig ung pige med en stærk national bevidsthed.

Vi får et lille indtryk heraf, da de unge på general Krogh's høj ved Isted, af en alvorsmand Erik Berg får Isted-slaget fortalt. Mellem Grete

og Martin falder følgende udtalelser: »— Hvor må det have været stort at falde her for fædrelandet og sende sine folk videre fremad!

— Ja, de tog skoven, som han bad dem om. Senere kom nederlagene. — Men vi unge vilde gerne gøre Danmark den samme tjeneste, som Læsø's folk gjorde deres oberst«.

Ville unge af idag turde udtrykke sig så kraftigt?

Iøvrigt skjules bag navnet Erik Berg en ung historiker, cand. mag. Gunnar Worsøe-Schmidt, lærer ved Duborg Skolen, stærkt engageret m. h. t. det nationale, han var en enestående leder på udflugter ud i landet. Han kunne smile; men han havde svært ved at le. En klasse-lærer vi holdt af. — Han døde alt for tidligt.

På et dansk kontor, hvor Grete er ansat, fortæller hun i frokostpausen om en børnelejr for sydslesvigske børn i Horserød, kort efter 1920, hvor hun i nogle måneder hjalp til. Blandt børnene var adskillige tuberkuløse. Grete blev smittet her og må i de næste år føre en hård kamp mod sin sygdom.

Julen efter sommerudflugten er hun sengeliggende. I det nye år er hun atter med til et bal. Men inderst inde er hun begyndt at kæmpe mod mismod, tvivl og ængstelse. En dag vil hun vise sine jævnaldrende at hun kan cykle op ad en af de stejle bakker. Denne overanstrengelse førte til nyt sygeleje. Og nu skifter sygeleje med sanatorieophold. — En aften siger hun til Martin, at hun er brystsyg. Lægen har sagt, at hun ikke bør gifte sig. Hun afviser Martins frieri med de ord: »du skal studere og bryde dig en vej«.

Senere piner spørgsmålet hende, om hun handlede ret. Men hun når til overbevisningen om, at han ikke må »lænkes til en syg, som må kæmpe på liv og død.«

Inden et vinterkurophold er der rigsdagsvalg. Grete er med i valgdagens arbejde. Den første styrkeprøve efter skuffelsen i 1920. Og dagen blev et nyt nederlag. »Tilbagegang over hele linien!« Skuffelsen var stor. »Hvad nu? Er der grund til at tvivle eller fortvivle?«

Kuropholdets skildring er fornøjelig — og personschildringerne stærkt farvede. Selv svinger hun mellem galgenhumor og ønsket om »at leve, leve helt engang og være glad og frisk og stærk« —.

En forårsdag er hun atter på cykletur med ungdomsforeningen langs fjorden. En ny er kommet med i kredsen, en volontør, Aksel Søgaard fra København. Men det er forår, og alle lever i spændt forventning. Sydslesvigernes store årlige festdag nærmer sig. Spejderparaden i Duborg-Skolens gård og derefter optog gennem byen til årsmødepladsen ude ved Sortevej (nuværende fritidshjem og idrætsplads). Vi får en levende skildring af et årsmøde med Dannebrog vajende over mødepladsen. Tale, sang og optræden. Dagen gik som i en let rus, blev båret af en varm understrøm, fuld af fortrøstning.

Efter årsmødet samles man i apotekerens hjem, venner af familien fra

fjern og nær. Småtaler og hyggelig passiar og sang fylder stuerne. Men dagen er ikke til ende. Om aftenen holdes der møder 3 steder i byen, også der skal man med. »Det var, som om de små og forkuede og skuffede denne ene dag lagde alle bekymringer til side og glædede sig over deres folkesags ubrudte livskraft« — Grete skulle ikke mere tvivle om, at der fandtes fremtidsspirer i hjemstavnens jord.«

Apotekereren var lidt af en filosof, og en dag mødes tilfældigt Grete og han i Frueskoven, og samtalen drejer sig om grokraften, livets kræfter, og han gør opmærksom på »lysets tempel i den sommermørke højskov«. — »Vi kan ikke forstå, at nogle træer skal blegne og visne i skyggen, at livet skal være kamp og slagsmål og myrderi. Men alligevel; at gro, som man nu evner med de kræfter, der er nedlagt i enhver menneskespire, at gro og sætte blomst og frugt, det er at leve, og et liv i skyggen kan blive rigt.« —

Denne sommer ender med, at Grete giver efter for Aksel Søgaards bejlen og giver ham sit ja, selvom hun har gjort opmærksom på sin sygdom gang på gang. En lykkelig tid følger. Men den er kun kort, en undersøgelse hos en specialist i København, og lægen må erklære, at begge lunger er angrebne. Aksel Søgaard vil efter denne lægebedømmelse tale med sin mor om fremtidsudsigterne. Grete tager toget hjem til Flensborg og får et par dage efter brev om, at forlovelsen må hæves. Et hårdt slag, der en tid ser ud til at tage hendes livsvilje. Ved et besøg hos onkel Jacob og tante Lene søger hun trøst. Tanten tager fat og har meget at sige, næsten mere end Grete kan bære, hun slutter med at sige: — »Der er ikke bedre medicin for hjertesorg end at få huden skældt rigtig godt fuld!« Teori og praksis fulgtes ad hos tanten. Iøvrigt fru skibsreder Festersen.

En formiddag finder apotekereren Grete siddende i byparken bag general Wrangels ryg. Han fortæller om sin lille gut, der havde gået tur med barnepigen, da drengen pegede på den sorte statue og sagde: »Den bussemand kann da nicht ned komme, Stine!«. —

Grete er fortsat nedslået, og medens de nu vandrer rundt i byparken siger Grete: »er det ikke alligevel sørgeligt og uforståeligt, at alt i natur- og menneskeliv skal være kamp og gå efter den stærkeres ret?« —

— »det formentlig svage skulle vi se at styrke, hjælpe til at finde sin styrke, bl. a. ved at lære den kunst at leve, at finde sig selv og sin egen lykkemulighed. — Forskånes vi ikke for sorg, ydmygelse, fortvivlelse, vel, har vi vor selvagtelse i behold, så har vi dog levet og mærket hjertet i vort bryst og glædet dem vi kunne nå, og det er lykken!«.

Men også landsdelens fortvivlede økonomiske situation stifter vi bekendtskab med — inflationen —. Også den danske bank i byen må lukke. Kredittormødet blev bittert. Hårde ord faldt, inden en foreløbig ordning aftaltes.

En ulykke kommer sjældent alene. Og til vanskelighederne i er-

og Martin falder følgende udtalelser: »— Hvor må det have været stort at falde her for fædrelandet og sende sine folk videre fremad!

— Ja, de tog skoven, som han bad dem om. Senere kom nederlagene. — Men vi unge vilde gerne gøre Danmark den samme tjeneste, som Læsø's folk gjorde deres oberst«.

Ville unge af idag turde udtrykke sig så kraftigt?

Iøvrigt skjules bag navnet Erik Berg en ung historiker, cand. mag. Gunnar Worsøe-Schmidt, lærer ved Duborg Skolen, stærkt engageret m. h. t. det nationale, han var en enestående leder på udflugter ud i landet. Han kunne smile; men han havde svært ved at le. En klasse-lærer vi holdt af. — Han døde alt for tidligt.

På et dansk kontor, hvor Grete er ansat, fortæller hun i frokostpausen om en børnelejr for sydslesvigske børn i Horserød, kort efter 1920, hvor hun i nogle måneder hjalp til. Blandt børnene var adskillige tuberkuløse. Grete blev smittet her og må i de næste år føre en hård kamp mod sin sygdom.

Julen efter sommerudflugten er hun sengeliggende. I det nye år er hun atter med til et bal. Men inderst inde er hun begyndt at kæmpe mod mismod, tvivl og ængstelse. En dag vil hun vise sine jævnaldrende at hun kan cykle op ad en af de stejle bakker. Denne overanstrengelse førte til nyt sygeleje. Og nu skifter sygeleje med sanatorieophold. — En aften siger hun til Martin, at hun er brystsyg. Lægen har sagt, at hun ikke bør gifte sig. Hun afviser Martins frieri med de ord: »du skal studere og bryde dig en vej«.

Senere piner spørgsmålet hende, om hun handlede ret. Men hun når til overbevisningen om, at han ikke må »lænkes til en syg, som må kæmpe på liv og død.«

Inden et vinterkurophold er der rigsdagsvalg. Grete er med i valg-dagens arbejde. Den første styrkeprøve efter skuffelsen i 1920. Og dagen blev et nyt nederlag. »Tilbagegang over hele linien!« Skuffelsen var stor. »Hvad nu? Er der grund til at tvivle eller fortvivle?«

Kuropholdets skildring er fornøjelig — og personskildringerne stærkt farvede. Selv svinger hun mellem galgenhumor og ønsket om »at leve, leve helt engang og være glad og frisk og stærk« —.

En forårsdag er hun atter på cykletur med ungdomsforeningen langs fjorden. En ny er kommet med i kredsen, en volontør, Aksel Søgaard fra København. Men det er forår, og alle lever i spændt forventning. Sydslesvigernes store årlige festdag nærmer sig. Spejderparaden i Duborg-Skolens gård og derefter optog gennem byen til årsmødepladsen ude ved Sortevej (nuværende fritidshjem og idrætsplads). Vi får en levende skildring af et årsmøde med Dannebrog vajende over mødepladsen. Tale, sang og optræden. Dagen gik som i en let rus, blev båret af en varm understrøm, fuld af fortrøstning.

Efter årsmødet samles man i apotekerens hjem, venner af familien fra

fjern og nær. Småtaler og hyggelig passiar og sang fylder stuerne. Men dagen er ikke til ende. Om aftenen holdes der møder 3 steder i byen, også der skal man med. »Det var, som om de små og forkuede og skuffede denne ene dag lagde alle bekymringer til side og glædede sig over deres folkesags ubrudte livskraft« — Grete skulle ikke mere tvivle om, at der fandtes fremtidsspirer i hjemstavnens jord.«

Apotekeren var lidt af en filosof, og en dag mødes tilfældigt Grete og han i Frueskoven, og samtalen drejer sig om grokraften, livets kræfter, og han gør opmærksom på »lysets tempel i den sommermørke højskov«. — »Vi kan ikke forstå, at nogle træer skal blegne og visne i skyggen, at livet skal være kamp og slagsmål og myrderi. Men alligevel; at gro, som man nu evner med de kræfter, der er nedlagt i enhver menneskespire, at gro og sætte blomst og frugt, det er at leve, og et liv i skyggen kan blive rigt.« —

Denne sommer ender med, at Grete giver efter for Aksel Søgaards bejlen og giver ham sit ja, selvom hun har gjort opmærksom på sin sygdom gang på gang. En lykkelig tid følger. Men den er kun kort, en undersøgelse hos en specialist i København, og lægen må erklære, at begge lunger er angrebne. Aksel Søgaard vil efter denne lægebedømmelse tale med sin mor om fremtidsudsigterne. Grete tager toget hjem til Flensborg og får et par dage efter brev om, at forlovelsen må hæves. Et hårdt slag, der en tid ser ud til at tage hendes livsvilje. Ved et besøg hos onkel Jacob og tante Lene søger hun trøst. Tanten tager fat og har meget at sige, næsten mere end Grete kan bære, hun slutter med at sige: — »Der er ikke bedre medicin for hjertesorg end at få huden skældt rigtig godt fuld!« Teori og praksis fulgtes ad hos tanten. Iøvrigt fru skibsreder Festersen.

En formiddag finder apotekeren Grete siddende i byparken bag general Wrangels ryg. Han fortæller om sin lille gut, der havde gået tur med barnepigen, da drengen pegede på den sorte statue og sagde: »Den bussemænd kann da nicht ned komme, Stine!«. —

Grete er fortsat nedslået, og medens de nu vandrer rundt i byparken siger Grete: »er det ikke alligevel sørgeligt og uforståeligt, at alt i natur- og menneskeliv skal være kamp og gå efter den stærkeres ret?« —

— »det formentlig svage skulle vi se at styrke, hjælpe til at finde sin styrke, bl. a. ved at lære den kunst at leve, at finde sig selv og sin egen lykkemulighed. — Forskånes vi ikke for sorg, ydmygelse, fortvivlelse, vel, har vi vor selvagtelse i behold, så har vi dog levet og mærket hjertet i vort bryst og glædet dem vi kunne nå, og det er lykken!«.

Men også landsdelens fortvivlede økonomiske situation stifter vi bekendtskab med — inflationen —. Også den danske bank i byen må lukke. Kreditorrådet blev bittert. Hårde ord faldt, inden en foreløbig ordning aftaltes.

En ulykke kommer sjældent alene. Og til vanskelighederne i er-

De to hvidklædte i forgrunden med blomsterbuketterne, der skal overrækkes kongeparret, er til venstre »Grete» - Andrea Kronika, til højre »Mona Lisa» - Dagmar Wrang.

hvervslivet kom et forbud mod den tyskskrevne danske presse. Denne presse udkom i tre udgaver. Neue Flensburger Zeitung, Neue Schleswiger Zeitung, Der Schleswiger. Forbudet blev udstedt af den kommanderende general i Mecklenburg (der var dengang forkyndt en slags undtagelsestilstand); det varede fra den 17. nov. 1923 til den 27. januar 1924, og faldt sammen med den daværende møntreform, omstillingen fra den gennem inflation systematisk ødelagte rigsmark til den ny Schacht'sche Rentenmark. Forbudet faldt tillige — og det var naturligvis netop meningen med forbudet — sammen med den periode forud for et kvartalskifte, da man bestilte og betalte sin avis — man kunne altså ikke bestille vore blade, da de ikke mere »eksisterede«; desuden havde et militær-forbud gjort folk bange! Vi mistede med dette forbud på så godt som et slag mellem 13 og 15.000 abonnenter.

Det her vel hørt til en af sydslesvigernes svaghed, at man nærede en ikke helt lille angst for autoriteten. Har vi idag gjort os fri herfor?

Men sorrig og glæde, de vandrer til hobe.

Kort tid efter det nedslående møde i banken, er teatrets sal fyldt til sidste plads af en forventningsfuld forsamling af danske sydslesvigere. For første gang efter nederlagets år skulle dansk skuespilkunst atter optræde på offentlig scene i Flensborg. — Man skiltes i stille glæde. Hvad kunne der nu ikke døjes igen en tid!

Atter møder vi ungdommen, nu en aften i KFUK, hvor debatten bliver livfuld, og Grete bryder en lanse for dem, der har levet deres ungdom i krigstid og efterkrigstid, fra femten til nitten blodig krig, ingen fest, ingen glæde, ingen unge mænd, sult og kummer og grå trøsteløshed, og så fra nitten til op i tyverne en bagvendt tid med dans om guldkalven og forskydning af alle værdier, og løssluppenhed på afgrundens rand. Debatten går over på de særlige nationale problemer. KFUK-sekretæren frk. Sindal nord fra siger, at de unge gør mere ud af det nationale end af det kristelige ungdomsarbejde. Ingen kan tjene to herrer

»De to ting må kunne forliges«, repliceres der.

Det afvises bestemt. »Skal vi få et rigtigt kristeligt ungdomsliv, så kan vi ikke dele os«.

De unge holder på deres, »nationale må vi danske være. Vi er jo forposter, hvad skal det blive til, når vi vil lægge det nationale til side«.

»Er det at tjene en anden herre, fordi vi er tro imod vort fædreland? Jeg vil sige, at hvem der vil være dansk kristen her i kamplinien og ikke være national og stå last og brast med sine landsmænd, hans kristendom forstår jeg ikke!«.

Det blev en livlig aften med drøje hug fra begge sider.

Efter nogle breve som Grete har skrevet fra sanatorieophold, og hvori hun prøver at finde sin ligevægt i den syges kamp i tilværelsens glæder og sorger, finder vi den danske menighed forsamlet til søndagens guds-

tjeneste i Ansgar med efterfølgende barnedåb, »der var den bedste opmuntring, det var, som hele den danske menigheds kreds optog den lille borger i det fælles samfund.

Det er en liden tid,
så har jeg vundet,
så er den ganske strid
med et forsvundet — —

Ja, hun, Grete, skulle stride sin strid«.

Det selskabelige bliver der da også tid til, og vi får lejlighed til at se indenfor i et dansk hjem i den nordlige bydel, et hjem, der var og blev et samlingssted for mange landsmænd. I det Clausenske hjem var husets løsen, »hvor der er hjerterum, er der også husrum«. Vi genkender i dette gæstfrie hjem, journalist Ellen og J. N. Jensen's. En aften er stuerne fulde af minnesker, unge og ældre, og der bliver talt om litterære spørgsmål, historiske og aktuelle ting. Da sker det, at en ung højskolelærer (M. P. Ejerslev), der har virket som vandrelærer i adskillige år hernede, kaster brand ind i samtalen.

— »Det er ikke let at bevare sit mod her. Flensborg skulle vi stole på, og nu har det jo i nogen tid været, som om alt var råddent her. Det var galt med den ene ting efter den anden, nu sidst banken. Og så kvæles I og bestiller ikke noget rigtigt. Og på landet, hvor jeg er kommen så meget, der falder folk tilbage i den gamle ængstelse. De tør ingenting, knapt engang huse mig til lidt undervisning. Hele landsbyer, hvor der for to år siden endnu var gode muligheder, glider bort. De, der skulle gå i spidsen, er udvandret.« —

Det blev en temperamentsfuld aften, og gæsterne havde meget at tale om på vejen hjem.

»Kæmpes der må i den løbende tid,
livet hernede er strid.

Livets opgave, dets ideal, dets mening består netop i denne dobbelthed. Det passer på mange ting, også på den nationale kamp, vi imod vor vilje er kastet ind i«.

Et andet selskab oplever vi ved en flensborgsk skolemands fødselsdag, Duborg-Skolens inspektør, Emil Arps, i bogen kaldet Møller, slægtning og arving af Jacob Plætner.

Med en af husets gæster, forfatteren Thorkild Gravlund, kommer en livlig debat igang om egenkærlighed og egoister og om forholdet mellem mand og kvinde. Men også her holdes en tale om vort forhold til Danmark. En taler, politikeren, pseudonym for apotekeren, sluttede med at sige: — »Danmark er for mig ikke kun moderlig ømhed — måske

det sker på sottesengen —; så længe jeg lever, er det for mig bruset af den røde livsstrøm i vort folkelegeme, det er kække drenge og muntre piger, det er mænd og kvinder.

Vor længsels Danmark skulle være indbegrebet af alt stolt og djærvt og mandigt — en jordgroet, himmelstræbende vilje til at fylde sin plads og sit kald og sine opgaver, uden at skotte ængstelig til højre og venstre, uden at give sine børn til pris, og af kvindens fine skælvende ømhed og uendelige omsorg. Danmark — det er for mig længsel og dåd.

Det Danmark er endnu et ideal; men uden idealer vil vi ikke leve.«

Senere på aftenen, efter at en grossererfrue (fru Cornelius Hansen) havde underholdt med lidt sang, fortalte værten om Flensborg i forrige slægtled, i Jacob Plætners velmagtsdage.

»Dengang var det værd at leve. — —

Hvert efterår gav brødrene Plætner pølsegilde. Så slagtedes der en stor fed stud og et stort svin, og der udgik indbydelse til stort herreselskab, de daglige gæster ved det runde bord i Borgerforeningen var selvskevne.

Så blev der lagt for med sorte og hvide pølser (blod og risengryn) dertil brunet smør, kanel og sukker samt æblemos. Når nu appetitten var pirret, serveredes medisterpølse efter husets gode gamle opskrift i lange baner, i metervis.

Næste ret var så andesteg med rødkål, brune kartofler og mange slags syltetøj. Tiltrods for de solide forretter lod man ænderne vederfares fuld retfærdighed, kun de med trancherkniven elegant afklædte skrog bares ud. Desserten bestod af rombudding.

Så kom kaffen, og derpå spilledes der lotteri på den for Borgerforeningen kendte morsomme måde.

Men det bedste var dog, at når herrerne kom hjem fra denne fødselsdags-frokost, fandt de i deres overfrakkelomme en pakke dejlige kager af de hjemmebagte til damerne, og mens herrerne sad til bords ved pølsegildet, sendtes der til hjemmene rigelige prøver af de to første retter, velindpakkede for at de kunne holde sig varme. Damerne var meget glade for smagspølserne og satte ingen sure ansigter op når gemalen kom hjem, meget oprømt og rød i hovedet«.

Sådanne og lignende historier hørte med til det selskabelige samvær.

En aften er mange samlede i Flensborghus' sal. En ung højskolelærer læser et lille skuespil af en ung dansk sydslesviger — »et første værk af den slags, som var fostret i den lille kæmpende befolkning, der var så optaget af dagens strid, at den slags blomster hidtil ikke havde fundet muld nok til at fæste rod«.

Stykket »Enten-Eller« af redaktør Jacob Kronika blev flere år senere opført af amatører under vandrelærer Niels Kjems ledelse.

Der blev talt meget om stykket under kaffebordet med den unge forfatter. Sindet var sat i bevægelse.

— »Vi er i grunden med vor lille folkehær forfærdelig rige. Læg mærke til, hvor mange afskygninger der kan være i en eneste kulør, i gråt Helmuth Strelow (st. 1960) er på seminarium i Silkeborg og har giftet Uwe Taubert (st. 1959) er blevet lokalredaktør i Padborg.

til eksempel; tænk på hav og himmel, dyr og fugle, herreklæder og damekjoler. En grå lille flok er vi og alligevel et fint farvespil«. —

En sådan aften hjælper godt til at frigøre bundne tanker.

— »Ja, vi skal vist ikke være for bløde, når vi skal klare os her mod tyskerne.

Vi er jo ikke slesvigere for ingen ting. Møder tyskerne os hårdt, så bider de, som de selv siger, i granit. Vanskeligere er det, når de bliver venlige, men jeg tror, vor ungdom klarer sig. Vi har en kamp for vort folks frihed af åndelige trædom at føre, som kun er i sin begyndelse. På lige fod vil vi gerne have et godt forhold til nabofolket«. —

Vi møder for sidste gang Grete og apotekeren i Frueskoven en efterårsdag, da skovmænd er i færd med at tynde ud blandt skovens træer. Samtalen kommer til at dreje sig om livet og livets afslutning for skovens træer og for mennesker. Gretes afsluttende bemærkning til apotekeren, inden deres veje skiltes, lød sådan:

— »jeg agter simpelthen at leve mit liv til ende, som det falder. Jeg vil slås med min sygdom, til en af os bukker under — men det bliver ikke mig! — Jeg vil være dansk, og jeg vil være god imod børn og voksne, så glad og fornøjet, at medlidende sjæle og gamle stabejsere og sure agurker og runkne persillerødder må le sammen med mig!« —

Vi lukker for en på flere måder ejendommelig bog. En bog, der uden tvivl vil blive svær at forstå helt; i virkeligheden et sandt billede af tyvernes og tredivernes danske i vor hjemstavn. Mange vil endnu idag kunne genkende bogens store personkreds.

Bogen kan endnu idag give os stof til eftertanke og måske skabe en bedre forståelse af tiden før 1945.

Vi kan dog ikke forlade »Gretes Kamp« uden at fortælle, at en af »Gretes« store oplevelser, blev dagen, hvor kong Christian d. X mødtes med en skare danske sydslesvigere ved Korsvejen i Kruså, og hvor »Grete« var den ene af de to hvidklædte unge piger, der overrakte kongen blomster

»Grete« døde nogle år efter bogens fremkomst, hun bukkede under for den snigende sygdom. På begravelsesdagen sagde tyskerne på Friserbjerget: »Die hat ja 'ne Beerdigung wie ein Bürgermeister«. Noget sandt var der i disse ord, som ingenlunde var ondt ment. Man viste »Grete« stor ærbødighed — hendes liv og holdning som dansk-slesvigsk kvinde bekræftede den »tesis«, at fast og klar bekendelse til danskheden ingenlunde bliver til »skade« for den fast og klart bekendende. —

Ja, så er vel tidspunktet nået til at vi letter sløret for hvem bogens hovedperson — Grete — er: Andrea Kronika født 26. nov. 1889, død 3.

nov. 1930. Brevene i bogen er hendes originale breve. I afstemningstiden var hun ansat under den internationale kommission, senere i det nyoprettede danske konsulat.

En anden i bogen omtalt pige »Mg« er søsteren Maria Kronika, en mangeårig medarbejder på Flensborg Avis.

Om apotekeren er endnu at sige, at det er forfatteren selv. Ihukommende den debat, der for et par år siden førtes i vor presse om hjemstavnsnavnet, taler redaktør Ernst Christiansen altid om vor danske hjemstavn *Slesvig*, modsat dem, der åbenbart har ment, at Slesvig er et tysk navn.

Men ud over den snævre hjemstavns problematik viser forfatteren et udsyn til det større fællesskab, Europa.

— »Vi begynder i vor egen verden og vil altid havne i den igen. Der har vi nu fået vor opgave. For at forsvare den behøver vi jo ikke andet end vor arv fra far og mor; men er det ikke nok, og skal de unge have noget, der syner mere, så er der jo mindretalsspørgsmålet forbavsende udvikling. Det er nu fastslået, at vort arbejde er et led i en europæisk bevægelse, en fremskridtssag. Hvem der ikke er med i den, er antikvetret. Det enkelte menneske skal gro og udfolde sig frit, hvert folkeslag det samme, og på denne skønne grundvold bygges så hele Europas og jordklodens samarbejde«.

Forfatterens livssyn er kristen eksistentialisme på et tidspunkt, da dette begreb endnu ikke var i de manges mund. Vi mærker denne livsholdning igennem hele bogen; et sted siger apotekeren om det store ufattelige ophav for alt liv, som også har fremkaldt vor tilværelse.

— »Ingen af os har ønsket at komme til verden, at stride den strid, at bestå den prøve. Vi er på en måde som fisk i et akvarium, som hvilde mus i en drengs bur, som marionetter, der spilles med. Vi har arvet vore tilbøjeligheder, må slås med mørke magter i os selv og kræves alligevel til ansvar. Vi er kastet ind i den skæbne, i det liv, er sat ind på den scene, og vi skal spille på livet løs, enten vi vil eller ikke«. —

En grænselandsbog, gennemsyret af en generations særprægede holdning mellem front og bro, og båret af dens stærke kærlighed til sit folk, til alt hvad der er dansk. Den er værd at stifte bekendtskab med, også i en ny tids brydning.

Franz Wingender

I bogen er endnu flere personer omtalt. Et par skal lige kort nævnes, og nogle få skal indtil videre forblive i anonymiteten.

»Generalen« styrelsesmedlem i Flensborg Ungdomsforening E. Petersen, udvandret til USA.

Den unge pige Ester, sekretær Dolle Sørensen.

Spejdernes korpschef, redaktør Viggo Lausten, døde i Gestapos klør i maj 1940.

Frk. Sindal, KFUM sekretæren er frk. Anna Larsen, København.

Præsten, førstepræst C.W. Noack, senere biskop i Haderslev.

Skolens 45-års dag

Skolens fødselsdag blev i år endnu festligere end en normal fødselsdag. Man syntes jo, at man kunne tillade sig at feste lidt ekstra i anledning af den halvrunde fødselsdag. Der var dagen igennem mange gæster ved de forskellige arrangementer; henved 300, især forældre og forhenværende elever, bragte ved deres personlige tilstedeværelse skolen deres hilsen, og der indløb mange breve, telegrammer og blomsterhilsener dagen igennem.

En festgudstjeneste i Helligåndskirken, hvor provst Kvist prædikede, dannede en smuk indledning til dagen. Derefter var der to timers almindelig undervisning, hvorefter alle skolens elever samledes i festsalen til en særlig dansktime med koncertsangerinderne Minna Oderwald Lande og fru Anna Rathleff som gæstelærere. Med oplæsning og sang tolkede de Jeppe Aakjærs digtning. Efter et kort frikvarter, hvor fødselselaren viste sig fra den splendide side, idet der vankede negerkys til alle tilstedeværende (se fru Walters tilfredse ansigtsudtryk i »Flensborg Avis« 16. 10.), samledes man i festsalen, hvor rektor i sin fødselsdagstale gav et rids af skolens historie og nogle synspunkter for dens udvikling.

Rektor sagde bl. a.: »Den 15. oktober 1925, da man festligholdt fem-årsdagen for skolens begyndelse i »Hjemmet« i Mariegade, fik sit særlige præg ved, at der var gæster fra de nordslesvigske gymnasier. Med rektor Hertz fra Sønderborg som ordfører overgav de skolen dens første fane. 35 år efter, på 40-årsdagen, fornyede den samme kreds sin fane, den fane, vi dagligt har for øje, her i salen

I dagens anledning har det været naturligt at lade også den gamle fane vaje.

Duborg-Skolen havde som sin første undertitel: »Folkelig dansk Realskole«. Adjektiverne søger vor skole at leve op til også idag. Der skal her mindes om, at 526 elever i årene 1923-1950 bestod dens eksamen, almindelig dansk forberedelseseksamen. For en alt for stor part af dem blev skolegangen her forberedelse til Den anden Verdenskrigs ragnarok; dem tænker vi på, når vi læser i de første års elevlister, og vi tænker ofte på dem i ærbødighed, når vi kaster et blik på vor festsals smukke minderude. Vi savner dem i vort arbejde, men vi glædes, når vi møder deres kammerater i arbejdet, det praktiske, det folkelige og det politiske. For mange af dem, der overlevede, blev kammeraternes død en forpligtelse til en stærkere indsats i hjemstavnen.

Efter krigen åbnedes i 1948 den første mulighed for at tage studentereksamen; i 1951 var det første hold til eksamen, og på samme tid indførtes den danske realeksamen, der hjemme næsten overalt havde fortrængt præliminæreksamen. 1. april 1956 fik skolen den nuværende

ordning med tysk-anerkendt dansk studentereksamen og realeksamen. For to år siden skabtes valgfriheden mellem matematisk-naturvidenskabelig og nysproglig retning i gymnasiet.

Som ydre påvirkninger har underkastet skolens rammer ændring, sådan som tilfældet er for skoler i det hele taget, og bl. a. har medført, hvad dr. Andreas Hanssen vel kun har turdet drømme om, at dansk sydslesvigsk ungdom kan tage studentereksamen hjemme, sådan har de ydre forhold også stærkt påvirket det liv, der leves på skolen. Den politiske spænding i vort grænseland er aftaget. Bl. a. derfor kaster vel også vi i højere grad, end tilfældet var i 20'erne og 30'erne, blikket ud i den store verden, ud over Europas grænser til u-landene — ja, videre ud i verdensrummet til andre kloder. Det er vor forpligtelse at gøre dette som mennesker af 1965. Men samtidig er der sket det afgørende vigtige på dette sted og i denne landsdel, at langt flere end før er blevet forankret i det oprindelige, som en selvfølge lever som danske under de fremmede ydre rammer.

På denne skole er liv og tanke dansk. Men det er vor forpligtelse ud fra skolens læseplan i vor undervisning at give grundig kundskab i det tyske sprog og et omfattende indblik i den tyske kultur — gammel som ny. I et Europa, hvor et vist fællesskab — ud fra viden om fælles skæbne — står som langt de flestes ønske, er den uddannelse, der her kan gives, for mig at se en god udgangsposition for en vågen ungdom.

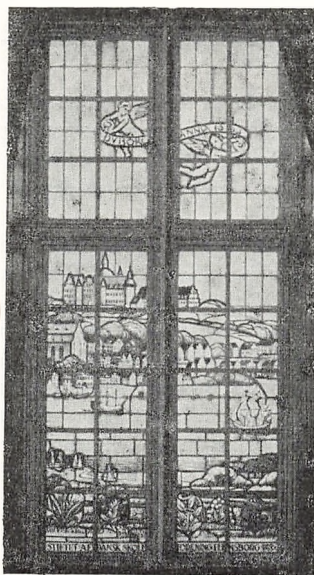
En skole skal være i udvikling og må være det. Alene den skiftende strøm af elever, der går gennem dens rum, sikrer, at det er sådan. Men det afgørende er, at det er et virkeligt liv, der leves. Det er det kun, hvis man erkender sin arv, er vidende om sin forudsætning. Jeg tror ud af 45 års skolehistorie at kunne udlæse, at det har man været her. Jeg beder jer tænke tilbage over rækken af lærere og elever, der har formet denne skole, og vil som talsmand for os, der er skolen af 1965, elever og lærere af idag, bringe den 45-årige vor hyldest og tak. Idag bliver det med disse få ord. Til 50-årsfesten skal skolens samlede historie være skrevet. Der vil et og andet kunne omtales grundigere.«

Efter det obligate leve for skolen uddelte formanden for Gymnasie-lærernes Fadderskab, lektor Knud Olrik, særlig fine boggaver, og formanden for forældrerådet, grosserer Hans Paulsen, bragte i en munter tale forældrenes lykønskning til skolen.

Aftenfesten havde samlet mange deltagere. Her stod Minna Oderwald Lander og Anna Rattleff for den kunstneriske underholdning i festsalen, hvor Duborg-Samfundets formand, Alfred Kronenbitter, bragte de gamle elevers hilsen. Ved kaffebordet ydede G. 8 ved en velskrevet og velspillet revy skolen en kritisk reverens — og så blev der danset!

Lidt om skolens legatsituation

Ved fødselsdagsfesten sagde rektor i forbindelse med legatuddelingen bl. a.: »Ved gymnasierne i Danmark uddeles i disse år meget store beløb fra Ungdommens Uddannelsesfond. Nogle af jer modtager en tilsvarende støtte i form af bustransport eller ophold til rimelig betaling på skolehjemmet. Alligevel har vi her i højere grad end hjemme brug for legatmidler til opmuntring og støtte. Vi modtager stadig en række gode legatportioner til uddeling, men inflationen rider hårdt. Vi har lov til at glæde os over, at Duborg-Skolens eget legatfond siden dets oprettelse på skolens fødselsdag i 1948 har vokset sig så stærkt, at det er en sum af virkeligt omfang, der kan bringes til udbetaling. I år er det således 1550,00 DM og 500,00 kr. Vi er dem, der satte legatarbejdet i gang, tak skyldig, og vi bør fortsætte arbejdet«.

Rektor, dr. phil. Andreas Hansen

— En skolemand, en personlighed og et menneske —

Jeg husker det tydeligt, da vi — hint unge sekstallige lærerkuld — for nu 45 år siden ad en smaltrinet, knirkende trappe i »Hjemmet«, Mariegade 20, i »gåsegang« førtes op til vor kommende skolechef, den fornemt-myndige dr. Andreas Hansen, der residerede helt oppe under taget i et skråvægget gavlværelse.

Skolens inspektør, flensborgeren Emil Arps, ordnede ritualets ceremonielle del nede i »ekscellen«, skolepedel Petersens klunkestue, der var inddraget til lærerværelse. Gamle Arps var nervøs, det blev han let. Men da vi hurtigt kom *in Reih' und Glied*, smilede han lettet og indledte i let vuggende gangart på fjedrende fodled som *un chevalier de Louis quatorze* præsentationstogets opstigning til rektoratets »højsal«.

Kry var vi ikke, ikke det allerbitterste, skønt unge til hobe. Men spændte var vi, spændte på at erfare, hvad hemmelighedernes sæk vel kunne rumme. Thi hemmeligheder i fylde havde, lige fra den dag, vi sendte vore ansøgninger, og nu til audiensens time, været vor skæbne.

Embedsopslaget havde nemlig været så lakonisk som vel muligt. Angav kun det antal embeder, der skulle besættes, og til hvem ansøgningerne skulle sendes. Ja, og så var der til sidst en tilføjelse om, at oplysninger i øvrigt ikke ville kunne gives. Dixi!

Det var altså den gang! At det ikke ville gå i dag, undlader jeg at kommentere.

Dr. Andreas Hanssen sad højtidelig i sin stol. Sådan syntes det mig. At han ikke var det, ved jeg bedre end nogen anden. Men det opdagede jeg først senere. Han var filosof, og det skal nok være kommet til orde ved vort førstemøde med ham; men det husker jeg ikke. Jeg har kun det tilbage i klar erindring, at hans blik sagde mig mere end hans ord. Og den akt er blevet stående. Thi den er til alle tider al menneskelig kontakts kvintessens.

Nå. Vi »trådte af« og gik til arbejde.

»Hjemmet« var så uegnet til skole som vel muligt. Der var næppe et eneste regulært klasseværelse. Stuer og kamre i 3 etager var en såre disharmonisk komposition. Ja, og så var der kælder. Der lå toiletrum-mene. Men det behøvede man ikke at vide. De røbede sig selv i hele huset. Oppe under taget — tæt ved dr. Andreas Hanssens Lidskjalv — var et forladt pigekammer med et tagvindue som eneste lyskilde blevet ophøjet til ældste classes residens, de sagtmodige lærere til megen overbærenhed, de andre til ætsende prøver på tålmod og didaktisk formåen.

Pigens kommode var blevet stående. Den var kateder. Schlageren »Hen til kommoden og tilbavs igen« hørte den gang til den ufødte literatur.

Alt var mangelfuldt. Men vi havde det som Jacob, der stred for Rachel og hvis dage derfor blev glæde i vente. Det var forlovelsestid; og i den kan alt jo gå. Senere hen? Nå, det kommer ikke denne sag ved. Men underligt var det praktisk set, at det var muligt på dette sted at holde skole med 180 børn. I 3½ år var »Hjemmet« — og det var slet ikke det komplekse, det er i dag — Duborg-Skolens beskedne førstekim.

Men ingen trængsel varer evigt, og i 1923 stod borgen på Duborg Banke halvklar til at modtage sine børn, sine lærere og sin rektor. Halvklar! Thi håndværkerne delte vi kår med i godt og vel et helt år. Og stille var de ikke. Hammerslag og andre værktøjers støjtoner akkompagnerede vor egen dagdønt uden ophør. Og selvom man nu og da lod sig irritere deraf, så var det dog en såre livsnær fællesform disse dage fik. Det kunne næsten — sans comparaison — lede tanken hen på Athens torv.

Nu, nok om det. En ny æra var indledt, og først nu kunne dr. Andreas Hanssen få plads til det, der gjorde hans skole til et stævne med livet og gjorde skoleår til barneår, det, han så smukt og inderligt gav udtryk ved indskriften hen over gavlfriksen på festsalens østvæg: »I hver barnesjæl på jord har du lagt en kærne, til en blomst med himmelsk flør, herlig som en stjerne«. Dertil skulle det, han havde skrevet på skolens grundstensdokument, at Duborg-Skolen måtte blive *et fredens virke for dansk sprog og kultur* blive skolens læseplans klare prioritet. Derfor skulle også det have sin plads i festsalen, på talerstolen — mo-

dersmålets alter —, hvor han lod skrive »Modersmål er vort hjertesprog«.

At evne alt dette måtte selvsagt blive os en stille selvprøvelse og meditation. Og lykkedes det så? Ja, det kan det blive svært at svare på. Og jeg? Jeg har kun, hvad mine følelser siger mig: At Duborg-Skolen under rektor, dr. Andreas Hanssens ledelse blev en lykkelig symfoni. Eleverne var ikke navne i en protokol, endelige statistik. De var samlivets første og sidste, dagens selvfølgelige grundakkord. Lærerne var ikke et personale, heller ikke en stab, men et udtryk for den fællestakt, der levede i tjenestens glæde. Og rektor? Ja, han var vennen, der stod bag ved det hele. For havde han ikke været det, var alt det andet ikke blevet til. Etsteds husker jeg, han har skrevet: En god ven går helst uset bag efter, aldrig selvillustrerende foran. Der har vi ham selv. Men også skolens stille kompagni var med i dens samlede dagværk. Jeg tænker på dens uselviske tjener, skolepedel Chr. Juul. Uden ham ville det store instrument have manglet en streng.

Lad nu dette være nok. At genkalde dr. Andreas Hanssens 20 år på Duborg Banke i de skiftende års næsten kalejdoskopiske mangfoldighed har vel heller ikke været årsskriftets redaktørs tanke, da han bad min kone bede mig gå i gang med nærværende memorabilia. Det ville jo desuden være blevet et flerarket skrift og vel også kun til gentagelser for mange af os. Skulle sådan noget gøres, måtte det blive på anden måde —.

Nævnes endnu skal det imidlertid, at Duborg-Samfundet var dr. Andreas Hanssens kongstanke og lykkelige værk. Dets vel lå ham på sinde. Mon for øvrigt ret mange ved i dag, at den første halve snes Duborg-Samfunds årsskrifter finansieredes privat af dr. Andreas Hansen? Hans elever skulle ad den vej møde ham hvert år ind under jul.

Rektor, dr. Andreas Hanssen døde i år for 25 år siden. Et skæbnesvangert tidspunkt. Hvor let kunne han ikke have taget skolen med sig i døden. Det var nok nåde over nåde, at det ikke skete. Og det var vel nok den allerstørste anerkendelse af hans virke, at man fra tysk side i hans ledelse af Duborg-Skolen så et værk, der trods alt hørte hjemstavnens til.

Er det på kejser Joseph II's statue i Wien, at der står skrevet: Kort, men helt? Det er det vist. Men skrevet der eller andetsteds, låner jeg det, når jeg så sammentrængt og sandt som muligt skal prøve at gøre slutstatus på dr. Andreas Hanssens rektorgerning gennem 20 år på Duborg Banke:

Kort, men helt!

Og vær så hilset fra en, der prøvede på at løfte hans arv.

Bernhard Hansen

Fremtidig by. Måling af indbyggertallet i byen - set fra Duborg Banke

Duborg - Skolen - skole for en landsdel

Det er ofte sagt, at Duborg-Skolen er for hele Sydslesvig. En oversigt, der viser, hvorfra skolens elever kommer, vil overbevise om det rimelige i en sådan udtalelse. Den viser også, at der er Duborg-børn, der har en lang skolevej.

Elevernes hjemsted: (ialt 318 elever)

Flensborg	203	Nyhus	2
Harreslev	23	Satrup	2
Slesvig	10	Skovbøllhus	2
Kappel	9	Stenbjergkirke	2
Sønder Brarup	7	Sønderhav	2
Læk	6	Veseby	2
Lyksborg	5	Frederiksstad	1
Egernførde	4	Klægsbøl	1
Jaruplund	4	Kobbermølle	1
Vanderup	4	Ladelund	1
Husum	3	Munkbrarup	1
Rendsborg	3	Nibøl	1
Tarup	3	Ondaften	1
Ellund	2	Stadum	1
Husby	2	Sterup	1
Kiel	2	Store Vi	1
Krusaa	2	Ves	1
Møllebro	2	Vesterland	1

Fra Dansk Skoleforenings side er der gjort en stor indsats for at hjælpe de elever, der kommer langvejs fra, idet man nu (siden 1963) har lejet skolebusser, der bringer børnene til og fra skolen hver dag (medtager naturligvis også børn til de to andre eksamensskoler i Flensborg, Chr. Paulsens skolen og Gust. Johannsens skolen). Det drejer sig om

tre busser, der udgår fra Nibøl, 1 bus, der udgår fra Kappel, samt en bus, der kører til Flensborg banegård.

Nibølbus I (8 Duborg-elever) kører over Bredsted, Husum, Skovbøl, St. Vi, Vanderup, Flensborg.

Nibølbus II (7 Duborg-elever) kører over Bosbøl, Ophusum, Brarup, Karlum, Ladelund, Bramsted, Medelby, Valsbøl, Flensborg.

Nibølbus III (9 Duborg-elever) kører over Masbøl, Lindholm, Læk, Stadum, Skovlund, Valsbøl, Ellund, Flensborg.

Kappel-bussen (11 Duborg-elever) kører over

Bussen til banegården medtager 6 elever, der tager toget til Husby, Sørup, Mårkær, Sdr. Brarup.

Herudover benyttes offentlige transportmidler. F. eks. kører 7 elever med tog til Slesvig og 2 med bus.

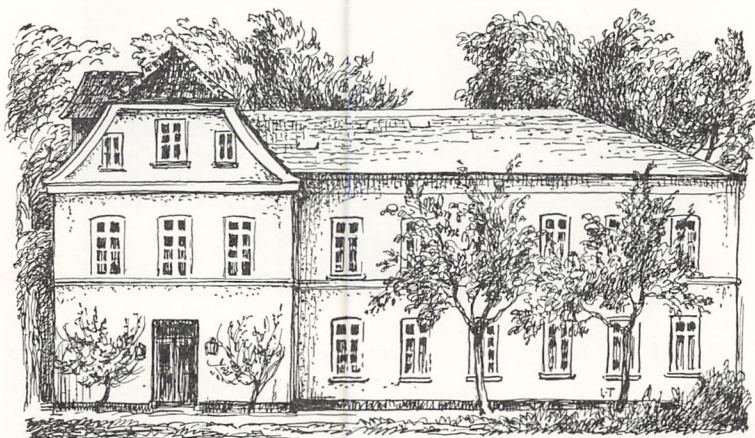
Skolebus-ordningen har medført, at »udenbysbørnene« nu kommer før hjem end tidligere, idet de er uafhængige af de offentlige tog- og bus-

tider. Men noget væsentligt for skolens daglige arbejde er det, at man ved ordningen har opnået, at det kun er nogle ganske få elever, der i dag må gå fra skole inden normal skoletids ophør.

Sidst, men ikke mindst, bør vi så fremhæve »Elevhjemmet« i Stuhrsallé, ved hvis oprettelse der i sin tid først og fremmest blev skabt mulighed for, at de fjernestboende elever kunne bo i selve Flensborg. Her bor der i øjeblikket 21 elever i alderen 14–21 år, og de 16 af dem er

Duborg-elever. Elevernes hjemsted:

Egernførde	4	Rendsborg	3
Frederiksstad	1	Slesvig	1
Husum	2	Sdr. Brarup	1
Kiel (Pries)	2	Wippendorf	1
List	1		

Elevhjemmet administreres nu af Dansk Skoleforening (tidligere af Sundhedstjenesten) og siden 1. marts 1965 har adjunkt Svend Pedersen og frue været dets bestyrerpar.

Lærerkollegiet

Rektor Knud Fanø
lektor Thomas Madsen
lektor Jakob Grangaard Olesen.
gymnasieoverlærer, frk. Margrethe Biering
timelærer, pastor Martin Nørgaard
gymnasieoverlærer Poul Terkelsen Svensson
overlærer, fru Marie Jessen
lektor, dr. fru Annemarie Walter
adjunkt, fru Carla Isselhorst
adjunkt, fru Elva Thorup Nielsen
adjunkt Ewald Jacobs
adjunkt, fru Anne Louise Jacobs
gymnasielærer Børge Herlin Jensen
gymnasielærer Hans Christian Hansen
adjunkt Torben Kvist
adjunkt Svend Erik Pedersen
adjunkt Knud Arne Rasmussen
lektor Hans Gunnar Bojsen
gymnasieoverlærer Asger Svava Olsen
timelærer, fru Else Fanø
gymnasielærer Hakon Jørgensen
gymnasielærer Ernst Juncker Nielsen
timelærer, fru Anna Kr. Wellnitz
gymnasielærer Ole Olesen.

Den nye gymnasie-ordning

Flere af Duborg Samfundets medlemmer har givet udtryk for, at de gerne ville se en oversigt, der viste skolens opbygning i dag, og som gav en forklaring på, hvad den nye skoleordning i gymnasiet indebar.

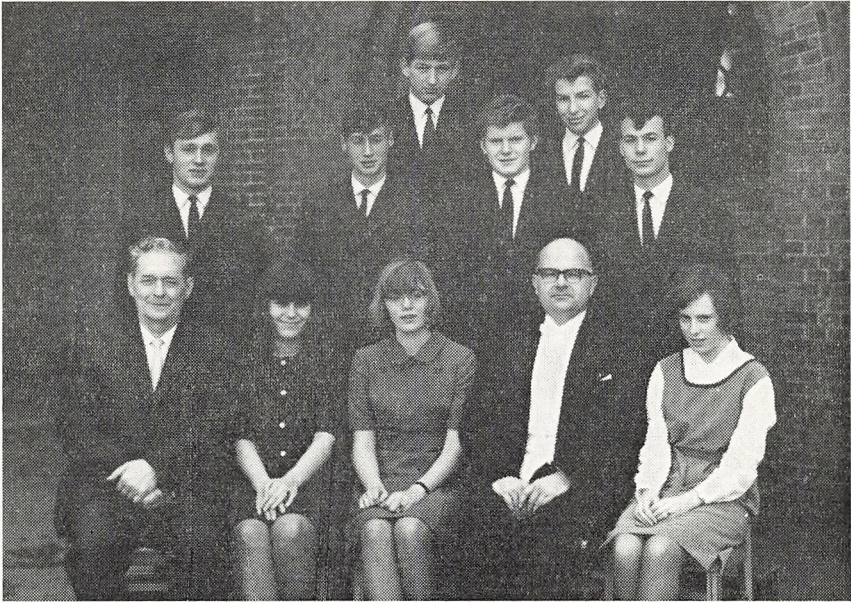
Et rigtigt gymnasium bør have en matematisk-naturvidenskabelig og en sproglig linie. Duborg-Skolen er godt på vej til at blive et rigtigt gymnasium. Den deling, der påbegyndtes i 1964, vil – om alt går vel – være gennemført i 1968.

Ved for samtlige gymnasier at stramme kravene i matematik og fysik, så disse fag på Duborg-Skolen blev en utålelig belastning for sprogligt interesserede elever, var det faktisk myndighederne i Kiel, der fremskyndede en udvikling, elever, forældre og skolen længe havde ønsket. Forældrerådet henvendte sig til skoleforeningen, skolen blev sat til at udarbejde et forslag, og i november 1963 kunne skoledirektøren og rektor forelægge vore ønsker i Kiel. De vendte hjem med et principielt ja og med løfte om, at skolen i overgangstiden til 1968 kunne videreføres efter 1955-ordningen.

Klasserne deles nu ved overgangen til G. 5 (II. Real - Obertertia). Foruden den fordel, der ligger i selve valgmuligheden, medfører den nye ordning følgende væsentlige forbedringer og lettelser for eleverne:

1. Delingen sker senere end på de tyske gymnasier (til gavn for udenbys elever).
2. Timetallet nedsættes på en række klassetrin.
3. Der undervises ikke i latin på m-linien.
4. Eksamenskravene til Vorabitur i hhv. engelsk og matematik modereres.
5. Vorabitur omfatter kun eet fag:
engelsk på m-linien og matematik på s-linien.
6. Til Abitur er der skriftlig prøve i fire fag:
m: dansk, tysk, matematik, fysik
s: dansk, tysk, engelsk, latin.
7. Dansk og tysk anerkendes som principielt ligeberettigede hovedsprog, dermed er en karakterudligning imellem de to fag mulig.
8. Der er valgmuligheder mellem en række fag på de sidste to klassetrin. Det betyder, at læseplanen kan tilpasses de danske højere læreanstalters krav.

Dimittenderne marts 1965

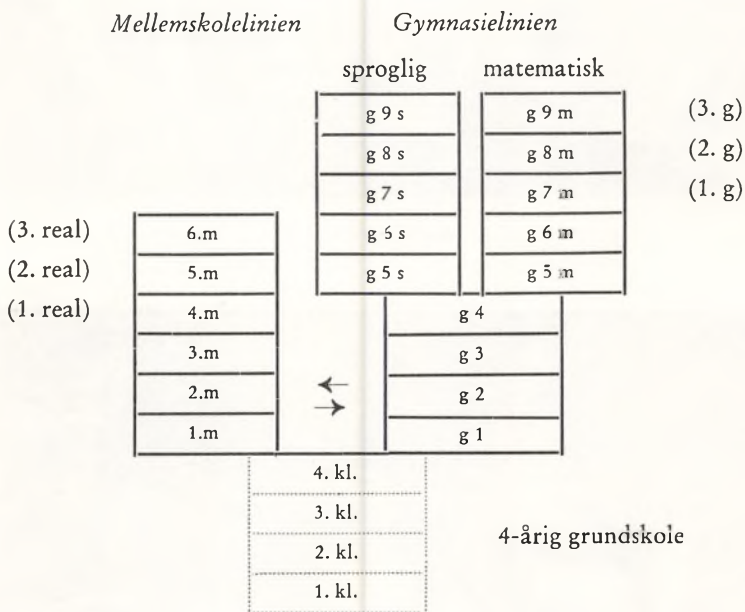
Realklassen

Studenterne

Men det mest afgørende fremskridt ligger afgjort i den kendsgerning, at et provisorium, der på mange punkter beroede på mundtlige tilsagn, er blevet afløst af en regulær ordning. Dermed har gymnasiet på Duborg-Skolen, der startede som et kuriosum, fået sin naturlige placering.

Tegningen viser Duborg-Skolens opbygning: en 6-årig mellemskoleafdeling og en 9-årig gymnasieafdeling, der bygger på en 4-årig grundskole (Folkeskole).

MARIANNE SCHLESINGER

Mangen en gammel Duborger vil med glæde og taknemlighed mindes håndgerningslærerinde Marianne Schlesinger, der døde d. 8. september i en alder af 80 år.

Hun var indtil for få år siden en stadig gæst på skolen, idet hun trofast mødte op ved juleafslutningen eller ved dimissionen. Hun var mere end velkommen! — Hun hørte til! — og med den største selvfølgelighed stak hun hånden ind under armen på én, og man fik lov at støtte hende op ad skolens trappe til festsalen. Hun var meget interesseret i at høre nyt fra skolen og nød at kunne indånde dens atmosfære igen.

Marianne Schlesinger blev ansat ved skolen i 1921 som håndgerningslærerinde, en gerning hun tog op med liv og sjæl, til hun tog sin afsked i 1950. Krigsårene 1939-45 var en særlig vanskelig arbejdsperiode, hvor det var umuligt at skaffe materialer til håndgernings-timerne, men frk. Schlesinger lærte så sine piger at reparere og sy om af gammelt tøj. Hun var en ægte flensborger. Med hende gik et hjem med dansk flensborgsk kultur i graven. — Hun nedstammede fra en gammel kaptajns-slægt, hvis mandlige pårørende i generationer havde sejlet på Kinakysten. Uden for sin skole var hun optaget af at hjælpe syge og gamle, idet hun bl. a. var med til at starte Flensborg danske Sygeplejeforening for over 40 år siden. Hun var en venlig og hjælpsom kvinde. Som en rød tråd gennem hele hendes tilværelse løb trofastheden i alle livets tilskikkelser.

En bog om mange slags tørst

I vinteren 1960 arbejdede en dansk arkæologisk ekspedition på ørkenøen Failaka i Den persiske Havbugt ud for oliestaten Kuwait. En af deltagerne var Thorkild Hansen. — Han er ikke professionel arkæolog, men digter, og den bog, hvori han samler sine indtryk — SYV SEGLSTEN (Gyldendal, København 1960) — er mere digtning end populærvidenskabelig redegørelse, hvilket naturligvis ikke gør den mindre sand, men sikkert nok mere fængslende, rigere på perspektiver.

I

I Kuwait findes der ikke noget vand. Der findes nogle store beholdere, og mellem beholderne findes der nogle tykke rørledninger, og rørledningerne munder ud i en vældig hane, der står åben år efter år. Men det, der fosser ud af den, kan ikke drikkes. Det er ikke vand. Det er kun råolie. — — Der findes så mange slags tørst, siger Thorkild Hansen og fortæller om sit indtryk af olieunderets virkning om sit indtryk af olieunderets virkning i det moderne Arabien, hvor en liter vand koster det dobbelte af en liter olie (det er og bliver noget billigt stads, der kommer ud af den hane), hvor det gamle arabiske håndværk opgives, hvor brønde og vandingsanlæg forfalder, så øen gives tilbage til de hårde herrer, der aldrig sår og aldrig høster, solen og stjernerne.

Thorkild Hansens skepsis er tydelig. Den skyldes ikke en sentimental-romantisk beklagelse af, at det gamle og særprægede forsvinder, snarere vesteuropæerens medfødte fornemmelse af det forkerte i, at araberne i stedet for at benytte olieunderet til at udvikle en moderne industri simpelthen ernærer sig af den åbne hane; men allersnarest bundler forfatterens skepsis i respekten for den natur, han har lært at kende her: solen og stjernerne, sandet og havet — og tiden, landets strenge herrer.

Og arbejdet: udgravningerne af årtusinders forvitrende kulturmindestmærker øger respekten for disse strenge herrer og nøgternheden over for menneskeværk:

Som en myre på en solfyldt arena kryber mennesket ind i det mellemstlige rum, der tilhører sandet, lyset og årtusinderne. Myren er Aleksander den Store. Han talte fra morgen til aften om perserkongen, der glemte at inddrage østens blinde guder i sin strategi. De har tiden for sig. Det har Aleksander ikke. Aleksander har to og tredive år. — Han drømmer om at erobre ørkenen og påtvinge den sin tanke i form af et græsk tempel — så smelter vokset pludseligt på hans vinger. De blinde guder interesserer sig ikke for bygningskunst. Hans verdensrige splitter de ad på en eftermiddag, nu sidder en af dem og piller distraet ved hans tempel. Der rejser sig en lille støvskey over murbrokkerne, pro-

portioner og symmetri bliver atter til kaos. De blinde guder viser ruinerne til folkene i landsbyen, her ligger nogle gode gratis sten, en sølestump egner sig som hjørne i en stald, en alterfrise kan blive en fortrinlig dørtærskel. — De blinde guder ler ad bestræbelserne og trækker havet et par gange ind over ørkenen. Ruinen dækkes under tidevandets ler, sandet lejrer sig over forhøjningen . . . Bedst klarer nok alligevel de mennesker sig, der respekterer de naturgivne omstændigheder, som man har gjort det i årtusinder. — Alligevel kommer lysten til at reformere i vesteuropæisk ånd forståeligt nok op i forfatteren, når han fortæller om de asiatiske og afrikanske kuliers totalt uhensigtsmæssige levevis; — og her er ikke tale om vestlige fordomme: kuliers gennemsnitslevealder er ikke meget over 30 år. Eller er ønsket om et langt liv en vestlig fordom? *At leve er at vente. At dø er at holde op med at vente.* Det synes at være kuliers livsforklaring.

Thorkild Hansen har set, hvad andre har sagt før ham: at teknikken har orientalerens levende interesse — som legetøj, *til at slå tiden ihjel*; at kvinden arbejder, manden lever, og kulien *er en forhenværende mand*; at orientalerens modsætning hedder: eksistere — arbejde. — Og han har følt afstanden til orientaleren. Trods arbejdets fællesskab, trods mange ønsker om det modsatte er den lille gruppe europæere isoleret: *Vi kommer fra en anden verden og sejler mod en anden verden, og ingen af de to verdener er deres.* Man sender en tanke til al den hjemlige optimistiske teoretiseren i forbindelse med Europas største problem: moderniseringen af vor kontakt med »de andre«.

II

Der findes så mange slags tørst, og *der bliver ikke skyet . . . anstrengelser eller farer, når det gælder om at nå frem til de brønde, hvor mennesket tror, det kan slukke sin tørst.* »Syv Seglsten« er en bog om de mange slags forsøg på at slukke den stadige tørst.

Assuan-projektet har hørt til den lille arkæologgruppes samtaleemner. I sammenstødet mellem tekniske og arkæologiske interesser ser Thorkild Hansen *den dybeste tanke i tiden formuleret . . . : elektroenergi er vigtigere end templer, produktiviteten kommer før kunsten og dens usikre forsøg på en livsforklaring. Vi håber, fabrikkerne kan mætte menneskets sult og dermed afhjælpe dets lidelser. Vi ser, at vi som regel kun opnår at udsætte smerten eller føre den over på et andet plan. Vi kan give den en indsprøjtning, vi kan ikke give den en mening . . . I Assuan kunne livet engang komme og modtage en forklaring og menneskenes smerte sættes ind i en sammenhæng. Vor tid må omsætte kraften til kilowatt. Templer er bedre end fabrikker, men når gudebilledet er styrtet i grus, er fabrikkerne mere effektive og templerne kun for turister.*

Jeg er kun turist . . .

Hans egen tørst slukkes naturligvis heller ikke. Fuldt af lune er det glimt af en samtale, hvor han placerer sig selv over for fagarkæologerne, dem med den videnskabelige metode, dem med respekten for den »statistiske significans« og den principielle mistænksomhed over for en videnskabsmand, der skriver digte. Digteren Thorkild Hansen, for hvem kunstens usikre forsøg på en livsforklaring er noget oplevet, har over for sin kollega i udgravningsarbejdet, fagarkæologen, citeret Omar Khayyám:

Hvorfor vi kom hertil, vi aldrig tyder,
og ej hvorfra. I blinde bølgen flyder.
Vi drager bort som vinden gennem ørkenen,
hvorhen, — det ved vi ej. En lov vi lyder.

og derpå afsløret, at det er skrevet af en af Persiens største astronomer. Det er Goethe over for Newton, to livslinier i europæisk kultur, en orientalsk og en vestlig, der i denne lille upretentiose og letlæste bog træder frem, ligesom af sig selv, kaldt frem af oplevelsen.

III

Vi sidder lidt og taler om, hvordan der må være hjemme nu. De våde birke, skyerne i blæsten, vandet, der står højt under forårets broer. Du snakker om Saltholm en dag som denne, når den ligger ude i Sundet ligesom Failaka i Den persiske Havbugt blot med et tæppe af vajende græs trukket over sig. »Hvad mere kan verden give mig end dette vajende græs...?« sagde Aleksander. Han så aldrig andet end ørkener.

Der er så mange slags tørst og så mange måder at søge at slukke den på. En af dem er at rejse for at opleve. Det er nok tørst, der har drevet den 32årige Thorkild Hansen ud i Failakas ørken og tilbage i tiden. Han har færdedes på Saltholm for at ringmærke fugle, som han færdes på Failaka for at grave templer ud. De to øer, den grønne og den khakifarvede, er bogens to poler, og i skildringen af dem anslås motivet hjemlængsel, der naturligvis har været en side af virkeligheden for den lille gruppe fremmede på ørkenen. Aleksanders ord får liv.

Thorkild Hansens første bog, den 20årige students litterære analyse af et motiv i Jacob Paludans digtning, kom under titlen »Minder svøbt i vejr«; den handler om samspillet mellem natur og sjæl og indledes med et citat: »Der gives ikke et minde, der ikke er svøbt i vejr, og ikke et vejr, der ikke minder«. Saltholm-Failaka-motivet i Syv Seglsten viser, i hvor høj grad også bogen om Paludan er skrevet med forfatterens sind, og dette igen bekræfter en af ejendommelighederne ved Thorkild Hansen som forfatter: han poetiserer sine ved første øjekast »saglige« emner. Et andet eksempel er »Det lykkelige Arabien«, bogen om en dansk-tysk videnskabelig ekspedition til Aarabien i midten af det 18.

årh., og mon ikke den nye bog med det beslægtede emne, »Jens Munk« skulle have det samme særpræg?

Derfor er Saltholm-Failaka-motivet også mere end udtryk for længsel hjem. Foråret og fuglene er kommet til Failaka. Det minder igen om »Saltholm«: *Jeg står og arbejder med solen i nakken og mindes den samme fornemmelse fra en anden lejlighed, en sommerdag, skodderne skulle males. Egnen var det år invaderet af mariehøns i et usædvanligt antal, mange af dem blev hængende på mine nymalede skodder . . . Jeg står med solen i nakken og lader tankerne glide tilbage. Den gang var det kun en tilfældig stemning af mariehøns, malerlugt og lidt tallerkestøj omme fra køkkenvinduet. Nu er det lykken. — Sådan går det til, at den, der vil hjem, kommer langt omkring.*

I bogens centrale kapitel, Symposium i sheikens have, gør digteren og hans du turens resultat op, ikke det arkæologiske (det hører vi også om), men det menneskelige. De vejer det menneskelige udbytte mod de syv seglsten, der er en af ekspeditionens fornemste gevinster; det står mål med dem. Og de synes, at de egentlig har set nok.

IV

*Der er stadig i min have
den stilhed,
du holdt af.*

Abdullas have er ligesom det muhammedanske paradiset til alle sider omgivet af høje lermure, der ikke alene beskytter den mod nysgerrige blikke, men som i forbindelse med palmerne også giver dens beboer et skyggefuldt rum, som han kan lukke sig ind i og fra dag til dag fylde ud med sin tilværelse, befolke med sine tanker. I jordens regnfulde egne forestiller man sig paradiset som en evighed af lys, i ørkenen lærer man at sætte pris på det afgrænsede og overkommelige. Fire mure omkring lidt skygge, fire palmer omkring en brønd; her har sjælen et hjem.

Det er bogens grundakkord, der her er anslået. Den klinger igennem bogen i mangfoldige billeder: klassiske (Troja-Ithaka, Ikaros) og erindrede (»hende, der forsøger at gøre det godt igen«).

Men den, der tørster i varmen og drikker for sin tørst, har brug for salt. »Saltet i al åndelig kamp: Dialogen, som tvinger til stadig større rummelighed, stadig større indsigt. — Det, som vil hindre dig i at stivne . . . ! Det, som vil holde dig vågen . . . !« sagde Paul la Cour. En sådan dialog er bogen her: en uafsluttet dialog mellem naturens blinde guder og mennesket, mellem Østen og Vesten, templet og el-energien, mellem videnskabsmanden og kunstneren, mellem Saltholm og Failaka, mellem ørkenens ubegrænsede rum og Abdullas have, sjælens hjem.

Med venlig hilsen!

Tønder i december 1965.

Hågen Kiil

FSS i dag

Foreningen af Sydslesvigs Studerende har sin største og livligste afdeling i København, en lovende, netop genoplivet afdeling i Aarhus, en i Flensborg og en hensygnende afdeling i Kiel samt resten af sine godt 200 medlemmer i mindre grupper på begge sider af grænsen og kan se tilbage på en hel række mere eller mindre vellykkede arrangementer i det forløbne år. Sådant har det stort set altid været, så det væsentligste nye er, at fra i år har foreningen i FSS-NYT igen fået et organ for en gruppe af Sydslesvigs danskhed, hvis mening kan være nok så væsentlig, ikke kun fordi denne engang vil overtage, men også fordi disse meninger er udtryk for en interesse for hjemstavnen. Nogle synspunkter, der også har været fremme i pressen, er ilde hørt, men det er efter min opfattelse forkert, hvis man prøver at affærdige det som værende en slags pubertetsforekomst, en opponeren, der hører en bestemt alder til, og som man ikke behøver at tillægge nogen betydning.

Vi venter ikke, at de forskellige synspunkter, der fremsættes af FSS-medlemmer, vil blive taget til følge, og på den anden side vil vi også gerne have mulighed for at forandre synspunkter siden, men det er min mening, at netop gennem opposition kan der tilføres nye impulser, og den største fare for at danskheden i Sydslesvig stagnerer, ligger i at fortsætte per tradition og med forældede synspunkter.

Det bør være Foreningen af Sydslesvigs Studerendes formål at medvirke til at forhindre denne stagnation.

Poul Leckband, formand for FSS

Blomsterrankerne . . .

Husker I de sarte blomsterranker i vinduesfordybningerne på første sal? De var udførte af kunstmaler C. Beyer. Deres små visdomsord var vel guldkorn til os. Når man gik hen ad korridoren forbi lærerværelset, prøvede blikket at opfatte et eller flere af de dekorativt opsatte ord-sprog. Fik man dem nogensinde lært udenad?

I dag er de mærket af tidens tand, og en restaurering af dem er meget vanskelig og meget kostbar. Lad os håbe, skolen får lov at beholde dem, for de er så smukke.

Her er, hvad man kan læse, hvis man standser op og kigger godt efter:

Det sinker ikke at bede

Ånd er magt

Fliden nytter tiden

Tiden lønner fliden

De gamle til råd

De unge til dåd

Egennyttig ingen nyttig

En god hører gør en god svarer

Lad en slægt opfores her

sund og flink til livets færd

Morgenstund har guld i mund

Få til råd, mange til dåd

Gode ord er bedre end guld

Bøn stiger op, nåde stiger ned.

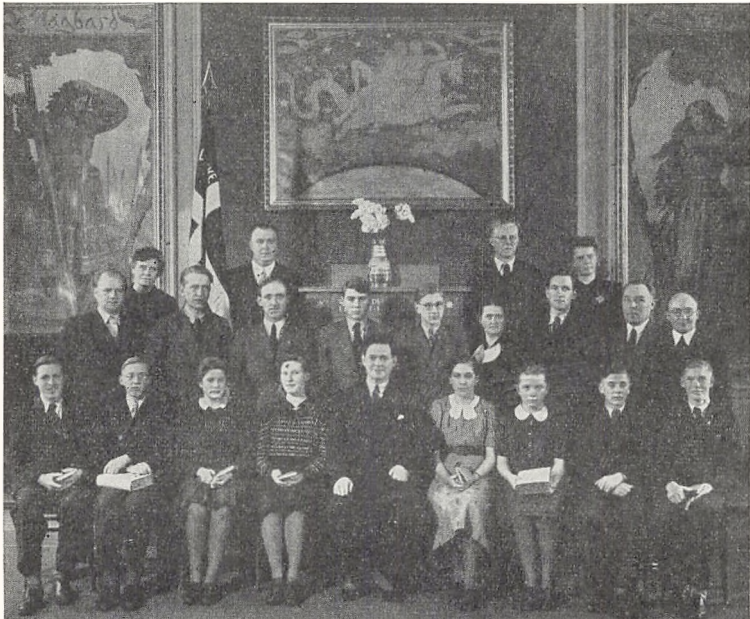
Meddelelser

Julemødet finder sted 3. juledag kl. 20 på Duborg-Skolen. Kaffe, underholdning, herunder tallosteri, gode præmier! Generalforsamling. Mød op sammen med gamle klassekammerater. Bliv ikke borte i den tro, at det gør de andre også. Sidste år var vi 40.

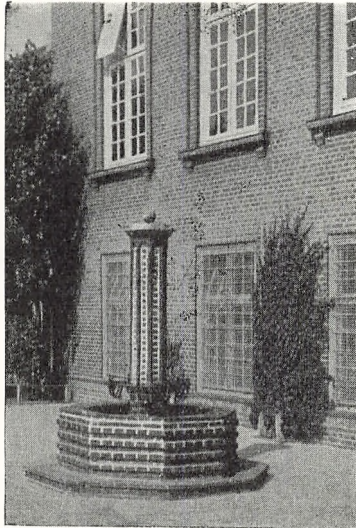
Dimissionsfesten 1966 vil finde sted i marts måned. Vi håber ved den lejlighed at se mange af Duborg Samfundets medlemmer. Navnlig jubilarene vil vi opfordre til at komme.

25-ÅRS JUBILARERNE

Til *dimissionsfesten i marts 1966* vil årgang 1941 blive særlig indbudt som 25-års jubilarer. Der var 10 dimittender i marts 41, hvoraf to ikke mere er i live: Aksel Nielsen og Frederik Maass faldt i krigen. De øvrige er: Valdemar Albertsen, Margot Asmussen, Dorothea Baumgarten, Knud Jensen, Petrine Nielsen, Ellen Margrethe Petersen, Sigurd Petersen og Knud Simonsen. Deres *klasselærer, lektor Thomas Madsen*, vil gerne se så mange som muligt ved en frokost i sit hjem, Gertrudegade 1, kl. 12,30 på dimissionsdagen.

Her er navnene på kommende 40-års jubilarer: Peter Andresen, Trygve Gregersen, Käthe Grothe, Anne Hansen, Erik Jørgensen, Otto Jørgensen, Käthe Lender, Aksel Møller, Heinrich Petersen, Selma Paulsen, Hans Starup, Hans Wolff, Margrethe Duggen, gift Kølvrå, Ingrid Jacobsen, gift Funder, Kathrine Jensen, gift Ingwersen.

Årsregnskab

1. nov. 1964 til 31. okt. 1965

<i>DM-regnskab</i>	<i>Udgift</i>	<i>Indtægt</i>
Tilgodehavende i Union-Bank A/S, Flensborg		
pr. 1. nv. 1964	DM	331,95
indgået for medlemsbidrag	»	702,10
Udgifter for årsskriftet	DM	727,58
underskud ved julefesten	»	20,65
underskud ved dimissionfesten	»	189,32
udgifter til konvolutter	»	28,00
diverse udgifter	»	16,00
	DM	981,55
tilgodehavende pr. 31. okt. 1965	DM	52,50
	DM	1.034,05
	DM	1.034,05

Krone-regnskab

Tilgodehavende på postgirokonto pr. 1 .nov. 1964	dkr.	424,18
indgået som medlemsbidrag	»	348,42
renter	»	2,30
udgifter til årsskriftet	dkr.	265,25
kartotekskort	»	71,65
gevinster til julelotteriet	»	84,00
	dkr.	420,90
tilgodehavende pr. 31. 10. 1965	»	354,00
	dkr.	774,90
	dkr.	774,90
Tilgodehavende i Gråsten Bank A/S, pr. 1. nov. 1964..	dkr.	121,67
indgået som medlemsbidrag	»	320,00
tilgodehavende pr. 31. okt. 1965	dkr.	441,67

Flensborg, den 1. november 1965.

Breve til Duborg-Samfundet

Vi har i årets løb modtaget nogle breve. Det siger vi tak for.

Det har meget stor betydning for os, der skal være med til at viderebringe kontakten til kammeraterne, at man vil ofre tid og blæk på os. Også på skolens lærerværelse bliver breve fra tidligere elever læst med stor interesse. Tak til alle, der skrev. Alle oplysninger fra brevene om »begivenheder«, ændrede efternavne, familieførøgelser, nye stillinger, nye adresser bliver »gemt« i vort »hjemmelige kartotek« og måske finder de vej til spalterne i nærværende årsskrift.

Vi gengiver her en del af Karin Lassens brev fra Allerød og Uwe Krummes brev fra Montreal:

Kære Allesammen!

Tak for årsskriftet! Det var morsomt og hyggeligt at få det og jeg har læst det igennem fra ende til anden. Det er nu vidunderligt, at der stadig bliver ved med at være kontakt mellem os gamle elever og vores skole, som har betydet så meget for os. Det var sjovt at læse de små bemærkninger om de forskellige gamle elever, det morede mig især på denne måde at få at vide, at min bror havde fået fjernet sin blindtarm. Kedeligt, at frk. Ottosen nu har måttet forlade skolen, hun var den lærerinde, der gjorde det største indtryk på mig, da jeg i sin tid begyndte på skolen, altid smilende og i godt humør . . .

Mange hilsener

Karin Lassen, f. Brodersen, st. 52

Montreal, Canada, dec. 18th 1964.

Til Duborg-Samfundets bestyrelse!

Det var med stor glæde og overraskelse, at jeg modtog samfundets årsskrift for 1963 her i Canada! Når jeg læser i det, så kommer der mange gode minder og ligeså mange navne af gamle skolekammerater og lærere og lærerinder tilbage i mine tanker. På en måde er skoletiden dog den bedste tid i livet! Den kommer ikke mere tilbage, men hvad man har lært der, glemmer man aldrig! Det ville glæde mig meget også at modtage samfundets årsskrift i fremtiden. Jeg vedlægger derfor 2½ dollar som kontingent for i år og for næste år!

Det er meget interessant at læse, hvad der er blevet af de mange piger og drenge fra den gode skoletid dengang. Pigerne er jo næsten allesammen blevet gift, og mange af drengene er jo gået ud til forskellige steder i verden, ligesom jeg. De fleste af lærerne og lærerinderne

fra dengang, ligeså rektor H. Jensen og frue, er nu ansat ved mange andre skoler i Danmark. Jeg gik af med mellemskoleeksamen i 1952. Efter en uddannelse som farvekemigraf hos Fa. Felix Köhring i Flensborg udvandrede jeg sammen med mine forældre og min broder i 1956 til Canada. Jeg bor nu i en forstad udenfor Canadas største by Montreal (2,3 millioner indbyggere) og arbejder i mit fag som farvekemigraf, på engelsk »color photo engraver«. Vi har eget hus og hjem og er alle kanadiske statsborgere nu. Jeg blev gift i år med en ung pige fra Flensborg, Vera, født Fischer. Min kone har også gået i dansk skole (Gustav Johannsen Skole). Vi mødte hinanden i Flensborg i 1963, og hun kom til Canada i januar 1964. Mine engelsk-karakterer dengang i skoletiden var ikke så gode. Jeg drømte dengang ikke, at jeg skulle bruge det senere i livet. Men hvad jeg lærte, var et godt grundlag!

Jeg ønsker ved denne lejlighed at hilse hjertelig på alle gamle skole- og klassekammerater (piger og drenge) fra dengang, ligeså på alle lærere og lærerinder, som kendte mig.

Mange hjertelige jule- og nytårshilsner til alle Duborgere, og til Duborg-Samfundets bestyrelse.

Uwe Krumme (m. 1952)

og kone *Vera*, født Fischer.

Det er ganske vist . . .

Vi har i årets løb forsøgt at samle lidt stof til denne rubrik. Det meste skaffede vi selv, men stor tak til dem, der sendte os et par oplysninger. Gid flere ville gøre ligeså.

Her er så resultatet:

Niels Billum (tidl. læ. v. sk.) holdt tale ved dimissionsfesten 1965. —

Handler med antikviteter i Løgumkloster.

Børge Borgå (tidl. læ. v. sk.) spiller stadig skak i Aabenraa.

Johannes Büchert (præ 1925) deltog som 40-års jubilær i dimissionsfesten 1965.

Elna Christensen (tidl. læ. v. sk.) bor i Børkop.

Bernhard Hansen (tidl. læ. v. sk.) boltrer sig af og til i Flensborg Avis.

Sven-Erik Jensen (tidl. læ. v. sk.) har byttet Kolding med Silkeborg.

Oskar Nielsen (tidl. læ. v. sk.) ventede vi forgæves til dimissionsfesten!

Inger Marg. Ottosen (tidl. læ. v. sk.) er blevet Ridder af Dannebrog.

Duborg-Samfundet ønsker hjertelig til lykke!

Grethe Biering (læ. v. sk.) fejrede sin 60-års fødselsdag under festlige former i Ghana.

Thomas Madsen (læ. v. sk.) har nu tre søde små piger, der kalder ham bedstefar.

Hans Chr. Hansen (læ. v. sk.) må have snedæk på bilen for at komme i skolen til tiden.

Rektor Fanø og frue har fået lejligheden forøget med et hus i Munke-mølle — med dejlig udsigt til Flensborg.

Svend-Erik Pedersen (læ. v. sk.) og fru Inger er blevet plejefar og plejemor for de skoleelever, der bor på skolehjemmet i Stuhrs Allé.

Desuden får hr. Pedersen sin debut som instruktør ved årets skolekomedie.

Knud Rasmussen (læ. v. sk.) har fået en yndig datter Anne.

Hans Gunnar Bojsen (læ. v. sk.) er nu blevet så voksen, så han må kalde sig lektor.

Torben Kvist (læ. v. sk.) har også forøget familien med en sød lille pige Aino.

Anne Marie Walter (læ. v. sk.) har holdt rund fødselsdag — Til lykke.

Edda Møller (st. 1965) tilbringer tiden på P. H.

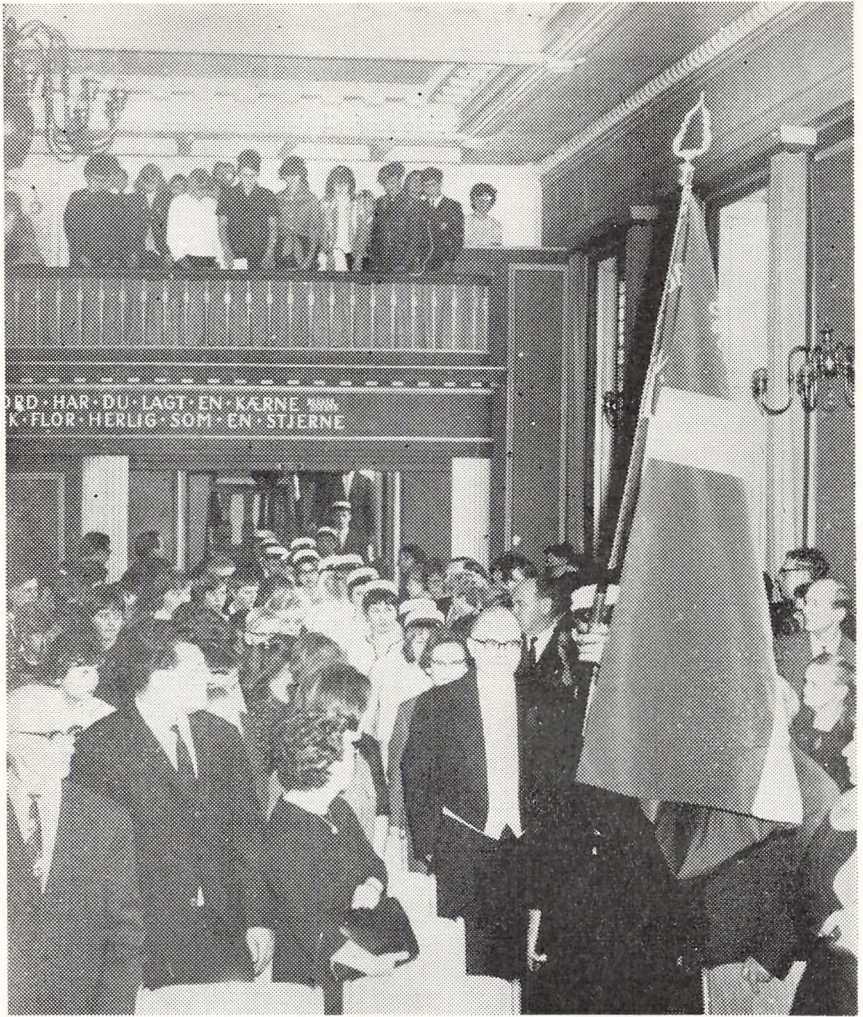
Gunhild Hansen (st. 1965) læser til mellemskolelærerinde i Hamborg.

Karin Jensen (st. 1965) er også på P. H.

Marion Otzen (st. 1965) læser medicin i Århus.

Hannelore Klembt (st. 1965) læser matematik i Århus.

Kirstine Pontoppidan Thyssen (st. 1965) er på musikkonservatoriet i København.

Fra Dimissionen 1965

Margret Thorsen (st. 1965) læser i Kiel.
Gertrud Schade (st. 1965) på P. H. i Flensborg.
Hans-Jörg Reich (st. 1965) er mediciner i Århus.
Hans Jørgen Weber (st. 1965) soldat i Leck.
Falk Jagomast (st. 1965) er også i trøjen.
Hans Peter Rerup (st. 1965) soldat i München.
Ole Grangaard Olesen (st. 1965) læser medicin i København.

John Windberg Jensen (st. 1965) vil gerne være akademiingeniør.
 Dagmar Matthiesen (R 1965) afregner vekslers og passer telefonen i Union-Bank.

Kay Uwe Andresen (st. 1964) er på P. H.
 Kay Einfeldt (st. 1964) læser til tandlæge i København.
 Rolf Hachmann (st. 1964) har vikarieret ved Flensborgs skoler, vil læse medicin.

Gisela Jensen (st. 1964) har bestået 1. årsprøve i matematik i København.

Susanne Thorsen (st. 1964) har haft det dejligt i Las Palmas.
 Jan Thorsen (st. 1960) håber at afslutte sine lægestudier til foråret.
 Niels Thorsen (ud 1957) er lige blevet gift og er på bryllupsrejse til Las Palmas.

Maren Reckweg (R 1964) har lige fået en fin præmie.
 Uffe Büchert (ud 1964) læser i præp. i Haderslev.
 Anne Stubbe Teglbjerg (ud 1964) nyder ægteskabets glæder.
 Thea Duggen (st. 1963) er stadig glad for matematikken i København.
 Annegret Eiser (st. 1963) er i England.
 Dietgard Gelbke (st. 1963) er snart færdig som børnehavelærerinde.
 Elke Hansen (st. 1963) håber at blive færdig på P. H. til foråret.
 Jens Chr. Ingwersen (st. 1963) læser i Braunschweig.
 Peter Chr. Jacobsen (st. 1963) læser til akademiingeniør i København.
 Rolf Nielsen (st. 63) har indviet eleverne i List i tysk.
 Werner Meyer (R 1963) er optaget på seminarium i Silkeborg. Er forlovet med Karen, en pige fra Horsens.

Gunnar Hagens (ud 1963) læser russisk i Århus.
 Manfred Beeck (ud 1963) speditør i Kruså.
 Rudolf Bethge (R 1963) maskinbygger i Flensborg (Klaus).
 Ellen Fliegel (R 1963) og Bernd Spring (R 1963): Intet nyt.
 Helge Leckband (ud 1963) optaget på seminarium i Haderslev og har forlovet sig med en sød pige, der hedder Kirsten.

Marchen Buur (st. 1962) har endelig giftet sig med Thorkild Tønnsen (st. 1961), der er på Gymnastikinstitutionen i København.
 Erik Clausen (st. 1962) Polyt. Læreanstalt — har giftet sig med en pige fra København.

Liselotte Jensen (st. 1962) blev lærerinde sommer 1965, studerer nu teologi.

Renate Will (st. 1962) besøgte skolen for nylig.
 Ellen Ehlers (ud 1962) har giftet sig.
 Jørgen Fink (ud 1962) student 1965, læser nu historie.
 Knud Jensen (ud 1962) speditør i Padborg.
 Linda Schönduwe (ud 1962) er blevet gift.
 Frauke Sørensen (ud 1962) er blevet gift med Hans Carl Lorenzen (st. (st. 1960), der er ved Friserbjerg-skolen.

Karin Klügel (st. 1962) læser stadig i Freiburg. Biinteressen er japansk kultur.

Birte Desler (st. 1962) viser sig til skolens fester.

Jens Chr. Dürkop (st. 1962) er p. t. soldat.

Dieter Lenz (st. 1962) vil til Berlin og studere journalistik.

Poul Leckband (st. 1962) er formand for F.S.S., har givet »Front og Bro« et nyt farvestrålende ansigt — men er dog ikke tilfreds endnu.

Hannelore Pantaler (ud 1962) har hjulpet med at skrive et nyt kartotek. — Duborg-Samfundet siger mange tak!

Bernd Jacobsen (st. 1961) læser til akademiingeniør.

Hans Otto Nielsen (st. 1961) deltog i skoleindvielsen i Treja.

Käthe Bock (st. 1961) er blevet lærerinde fra P. H.

Wolfgang Joern (ud 1961) studerer musik i Odense og er organist i Helligåndskirken.

Magda Schneider (ud 1961) er blevet gift med Holger Christiansen.

Birgit Tönnies (R 1961) er flyttet til Esbjerg, hvor hun vil lære, hvordan man opdrager børn i en børnehave.

Joachim Ostendorf (ud 1961) giftede sig i sommer. Desuden har han igen meldt sig i Union-Bank i Flensborg, hvor han nok har ment, det var roligere end i København.

Inken Riemer (ud 1961) handler nu med jernvarer i Hamborg, hvor hun håber, at hendes forlovede snart bliver rask.

Erika Clausen (ud 1961) er lægesekretær i Kiel.

Harro Hinz (ud 1962) har fundet ud af, at det nok er bedre at læse til noget, så nu læser han til HD i København.

Volker Strohbehn (R 1961) er inde som soldat i Eutin.

Richard Drauschke (st. 1961) er på arkitektskolen i Aachen. Har været i Ægypten.

Jørgen Detlefsen (st. 1960) er blevet lokalredaktør af SHZ.

Ole Harck (st. 1960) er blevet gift.

Helmuth Strehlow (st. 1960) er på seminarium i Silkeborg og har giftet sig.

Marianne Bratved (ud 1960) er blevet gift Hansen og har fået en datter Grete.

Lisbeth Grangaard Olesen (ud 1960) er på seminarium i Jelling.

Karin Kästel (ud 1960) er blevet gift med Walter Lessmann (st. 1962).

Karl-Heinz Petersen (ud 1960) har vikarieret på Duborg-Skolen.

Arnold Hansen (st. 1960) er på arkitektskolen i Aachen.

Hartmut Schönduwe (R 1960) på teknisk skole i Sønderborg.

Dirck Wiencke (st. 1961) er f. t. i England, hvor han giver undervisning i tysk. Forøvrig er han blevet gift med en pige nordfra.

Uwe Taubert (st. 1959) er blevet lokalredaktør i Bonn.

Svend-Erik Tüchsen (st. 1959) er p. t. udsendt til London, har desuden giftet sig med Christa og har den 8. 11. fået en søn Jørn (3600 g, 53 cm), der ligner sin far lidt, men ellers skal være meget køn.

Margot Christiansen (st. 1959) hedder nu Damm og bor i København.

Enke Heitmann (st. 1959) er ved Friserbjerg-Skolen.

Knud Lorenzen (st. 1960) og Liselotte Janz (st. 1959) bor i Berlin.

Arthur Lenz (ud 1959) tager på spejderjamborette med skjoldungerne.

Gisela Asmussen (R 1959) er lærerinde ved den danske skole i Vesterland.

Ursula Kronenbitter, født Locher (ud 1958) bor stadig i Timmersiek og er blevet mor til en lille Birthe.

Karin Hansen (st. 1957) er blevet gift med læge Heise i Odense og har 2 børn.

Anders Kock (st. 1957) har fået guldmedalje.

Herbert Kruse (M 1957) bor i Kølstrup på Fyn

Heide Kunze (ud 1957) hjælper til hos pigespejderne.

Astrid Hansen (ud 1957) har fået sin lærerindeeksamen fra P. H. Desuden har hun giftet sig med Rolf Asmussen (M 1956).

Holger Dethlefsen (R 1956) er blevet færdig som ingeniør.

Ute Carstens (R 1956) og Bent Meng (ud 1956) har fået en datter.

Dieter Lass (st. 1956) er lærer i Kolding. Har været på årskursus i psykologi.

Günther Hintze (st. 1956) er præst og bor nu i Bov.

Gustav Hoffmeister (Guschi) (ud 1956) sørger for at nattelivet i Flensborg ikke går i stå.

Anne Kathrine Petersen (M 1956) er lærerinde ved den danske skole i Lyksborg. Hun spiller amatørteater i sin fritid.

Antje Köhnke (ud 1956) har giftet sig og hedder nu Lundberg.

Erika Raabe (st. 1955), gift Hansen, sender mange venlige hilsener til gamle klassekammerater og lærere. Hun bor i Iowa og vil gerne høre nyt fra Flensborg. Adressen kan fås ved henvendelse til Duborg-Samfundet.

Ingeborg Weyhe (st. 1955), gift Grønbæk. Besøgte Duborg-Samfundet til julefesten sidste år.

Sven Rosager-Hansen (st. 1955) er regnskabschef hos A/S Elektro helios. Har en dreng, der er f.f.r. (frisk, fræk og rødhåret).

Hans Peter Toft (M 1955) sælger hver dag mælk og kakao til Duborg-eleverne.

Irma Kruse (ud 1955) hedder nu Nielsen og bor i Adsbøl.

Erwin Heiland (R 55) er i fuld gang med at rive det gamle rådhus i Flensborg ned.

Uwe Krøger Ohlsen (R 1955) har udviklet sig til en stor skuespiller ved Sønderjysk forsøgsscene.

Hans Olaf Jessen (R 1955) er blevet ked af at sælge spiritus i Sydtyskland, så nu prøver han lykken i Husum.

Uwe Weissfeld (R 1955) er ved at gøre karriere i Handelsbanken i København, hvor han i bankens arbitrage-afdeling opretholder forbindelsen pr. fjernskriver eller telefon med en hel del lande, medens Halvor Hemsens (R 1956) handler med al slags valuta i samme bank.

Uwe Carlsen (st. 1954) er salgschef og bor i Allerød.

Gerda Fedders (st. 54) underviser børn i Esbjerg.

Karin Johannsen (st. 1954) har nu fået sin statseksamen og underviser i København.

Hans Uwe Harck (st. 1954) har købt hus på Gl. Kobbemøllevej.

Ernst Jakob Harksen (st. 1954) vil være at finde som leder af den danske skole i Wyk. Er gift med Edith og har fået en datter.

Lars Luther (st. 1954) er kemisk ingeniør i Canada. Har i 1964–1965 været på studieophold i København på H. C. Ørsted-instituttet. Han er gift og har to børn.

Rolf Müller (st. 1954) Reklamefotograf på Frederiksberg. Gift med Vivi og har en datter.

Hans Hermann Petersen (st. 1954) er civilingeniør, vistnok ansat ved Atlas. Er gift med —

Eike Ragus (st. 1954) 1 søn kaldet Hannibal.

Horst Petersen (st. 1954) er reklamemand i København. Er gift med Kate, der er søster til Vivi. 1 datter.
 Hans Wannert (st. 1954) er fløjtenist i Randers byorkester, dog p. t., d.v.s. i to år ved orkesteret i Trondhjem.
 Walter Wulff (st. 1954) har forladt Husum og bor nu i Danmark.
 Christel Nilsson er gift i Hamborg. Hvem kender hendes adresse?
 Alfred Kronenbitter (R 1954) var formand — tager sig godt ud på en amatørteaterscene.

Christel Jessen (R 1954) hedder nu Frandsen og bor i Greve.
 Klaus Dahm (ud 1954) er blevet gift med Karla Kchmedeke (ud 1953).
 Heinrich Fritzel (st. 1953) er ansat som cand. psych. ved Frederiksberg skolevæsen.
 Vera Ehmke (R 1954) har taget sin studentereksamen og læser nu til bibliotekar i Århus.
 Gerda Nissen (R 1954) gift Schröder, har fået en lillebror til sin store dreng.
 Dieter Petersen (M 1953) prøver på at komme af med nogle overflødige kilo. Desuden sælger han alt mellem himmel og jord i Junkerhulvej.

Werner Schrader (M 1953) tegner nye abonnenter til »Barmer Ersatzkasse«.

Annemarie Andresen (M 1953) er blevet gift.

Hannelore Wedel (st. 1953) gift i Italien, har været hjemme på besøg i sommer.

Heinz Sandberg (M 1953) er på Teknikum i Odense.

Günther Wogensen (M 1952) bor i Lyksborg (Johannisberg) og har to børn.

Uwe Krumme (M 1952) har sendt hilsen fra Canada.

Inge Marret Henningsen (M 1952) er blevet gift og bor i Frederikssund.

Manfred von Domarus (M 1952) er begyndt på et nyt byggeprojekt i Flensborg roklub, nemlig en finsk badstue.

Walter Kronenbitter (ud 1952) længes hjem til de nordlige egne. Hannover ligger for langt fra havet.

Heinz Helmut Reimer (R 1951) er nu lærer i Kruså.

Johan Asmus Nissen (præ 1947) er gift med Gisela Rohs og bor i Wees.

Birgit Uldall-Jessen (præ 1947) er gift med lærer Maibom, der er seminarielektor i Silkeborg.

Christa Borg (præ 1947) er i Husby som lærerinde.

Elfriede Hinrichsen (præ 1948), gift Herzog, er lærerinde i Sporskifte.

Karen Elisa Nielsen (præ 1948) er gift v. Eitzen (Fiat).

Christian Lorenzen (præ 1946) er lærer i Jaruplund.

Hans Jørn Meng (præ 1946) er realskolelærer i Århus.

Anders Busk-Petersen (præ 1945) er stadig minkfarmer i Dalsgaard.

Vera Zaedaw (præ 1945) hedder nu fru lærer Lund og bor i Glistrup.

Helma Jäger (præ 1944) gift Toft, bor i København.

Gert Lekkat (præ 1942) er i Union-Bank og er ivrig gymnast på Dame-motionshold.

Erna Ringgaard (præ 1940) gift Casper, bor i Malmø.

Otto Christiansen (præ 1940) er nu bankdirektør ved Union-Bank.

Claudius Christiansen (præ 1937) er skoleleder ved Jens-Jessen-skolen.

Sven Kjems (præ 1937) er sognerådsformand i Gråsten.

Ferdinand Suhr (præ 1929) har forpagtet Flensborghus.

Elise Schulz (præ 1927) gift Krake, er i 1956 vendt tilbage til Flensborg fra Chemnitz, besøgte skolen på fødselsdagen sammen med

Maria Rösch (præ 1926) gift Zellmer. Hendes datter

Friedel Zellmer () gift Assersen bor i Kruså.

Skoleudflugt til Fåborg

Den 25. august kl. 6,42! Hele skolen på tur-retur til Fåborg. Skoledirektør Bernhard Hansen stod på kajen i Fåborg sammen med sin familie og tog imod, da Mommark færgen lagde til. Der var tilrettelagt en dejlig tur for børnene.

På næste billede ses Bernhard Hansen midt blandt »ungerne« i forsøg på at overdøve dem og den blæst, der senere skulle gøre hjemturen til en prøve på Duborgernes evner som sømænd. Billedet herunder viser desværre, at ikke alle var lige »stærke«.

Werner Schrader (M 1953) tegner nye abonnenter til »Barmer Ersatzkasse«.

Annemarie Andresen (M 1953) er blevet gift.

Hannelore Wedel (st. 1953) gift i Italien, har været hjemme på besøg i sommer.

Heinz Sandberg (M 1953) er på Teknikum i Odense.

Günther Wøgensen (M 1952) bor i Lyksborg (Johannisberg) og har to børn.

Uwe Krumme (M 1952) har sendt hilsen fra Canada.

Inge Marret Henningsen (M 1952) er blevet gift og bor i Frederikssund.

Manfred von Domarus (M 1952) er begyndt på et nyt byggeprojekt i Flensborg rokklub, nemlig en finsk badstue.

Walter Kronenbitter (ud 1952) længes hjem til de nordlige egne. Hannover ligger for langt fra havet.

Heinz Helmut Reimer (R 1951) er nu lærer i Kruså.

Johan Asmus Nissen (præ 1947) er gift med Gisela Rohs og bor i Wees.

Birgit Uldall-Jessen (præ 1947) er gift med lærer Maibom, der er seminarielektor i Silkeborg.

Christa Borg (præ 1947) er i Husby som lærerinde.

Elfriede Hinrichsen (præ 1948), gift Herzog, er lærerinde i Sporskifte.

Karen Elisa Nielsen (præ 1948) er gift v. Eitzen (Fiat).

Christian Lorenzen (præ 1946) er lærer i Jaruplund.

Hans Jørn Meng (præ 1946) er realskolelærer i Århus.

Anders Busk-Petersen (præ 1945) er stadig minkfarmer i Dalsgaard.

Vera Zaedaw (præ 1945) hedder nu fru lærer Lund og bor i Glistrup.

Helma Jäger (præ 1944) gift Toft, bor i København.

Gert Lekkat (præ 1942) er i Union-Bank og er ivrig gymnast på Dame-motionshold.

Erna Ringgaard (præ 1940) gift Casper, bor i Malmø.

Otto Christiansen (præ 1940) er nu bankdirektør ved Union-Bank.

Claudius Christiansen (præ 1937) er skoleleder ved Jens-Jessen-skolen.

Sven Kjems (præ 1937) er sognerådsformand i Gråsten.

Ferdinand Suhr (præ 1929) har forpagtet Flensborghus.

Elise Schulz (præ 1927) gift Krake, er i 1956 vendt tilbage til Flensborg fra Chemnitz, besøgte skolen på fødselsdagen sammen med

Maria Rösch (præ 1926) gift Zellmer. Hendes datter

Friedel Zellmer () gift Assersen bor i Kruså.

Skoleudflugt til Fåborg

Den 25. august kl. 6,42! Hele skolen på tur-retur til Fåborg. Skoledirektør Bernhard Hansen stod på kajen i Fåborg sammen med sin familie og tog imod, da Mommark færgeren lagde til. Der var tilrettelagt en dejlig tur for børnene.

På næste billede ses Bernhard Hansen midt blandt »ungerne« i forsøg på at overdøve dem og den blæst, der senere skulle gøre hjemturen til en prøve på Duborgernes evner som sømænd. Billedet herunder viser desværre, at ikke alle var lige »stærke«.

